

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL**

**Azərbaycan,
Əfqanıstan və
Türkmənistan
prezidentlərinin
videokonfrans vasitə-
silə görüşü keçirilib**

Bax 2

**İtaliya jurnalı
Ermənistandakı
acınacaqlı daxili
siyasi vəziyyətdən
yazır**

Bax 5

İlham Əliyev

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən aziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 110 (6075) 3 iyul 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Prezident İlham Əliyev Vladimir Putinə telefonla zəng edib

Bax 3

**Əli Əhmədov: "Milli şura"nın məqsəd və
fəaliyyət formalarına öləri nəzər salmaq kifayətdir
ki, antimilli şura olduğuna əminlik yaransın**

"Özünə şəərəfli bir ifadədən istifadə edərək ad qoymuş milli şuranın nə millət, nə də xalq anlayışları ilə hər hansı əlaqəsinin olmadığını Azərbaycanda uşaq da bilir. Şübhəli və qarantlıq niyyətlərini gizlətmək üçün "xalq", "millət" anlayışlarının bəzi partiyalar və hərəkatlar tərəfindən konspirativ element kimi istifadə edilməsi tarixdən yaxşı məlumdur. 2013-cü il prezident seçkiləri ərafəsində müxtəlif adlarla meydana gələn və nəhayət, "milli şura" adını qəbul edən qruplaşmanın Azərbaycanın milli maraqlarından qaynaqlandığını düşünmək siyasi sadəlövhliyədən başqa bir şey deyil.

Bax 4

**Vilayət Eyvazov: "Sosial şəbəkələrdə
əhali arasında xof, vahimə yaradan yalan
məlumatlarla da hər gün rastlaşırıq"**

"Sosial şəbəkələrdə, mesajlaşma tətbiqlərində əhali arasında xof, vahimə yaradan yalan məlumatlarla da hər gün rastlaşırıq. Daxili işlər orqanları bu kimi halları, - əslində o həm də cinayət faktlarıdır, - müəyyən edən müasir texnikaya malikdir və qeyd etdiyim faktlar dərhal müəyyənləşdirilərək lazımi hüquqi tədbir..."

Bax 4

**Bax 7 Xüsusi karantin
rejimi 20 iyul saat
06:00-dək uzadılır**

Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasının yayılması ilə bağlı sanitar-epidemioloji vəziyyətin təhlilinə əsasən son günlər Goranboy, Göygöl və Mingəçevir şəhərləri, Bərdə, Xaçmaz, Samux, Siyəzən və Şəki rayonlarında yüksək yoluxma faktları aşkar edilib.

**Ticarət
obyektlərində
nəzarət gücləndirilir**

İqtisadiyyat Nazirliyində iri market şəbəkələrinin rəhbərləri və menecerləri ilə onlayn görüş keçirilib. Görüşdə İqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səferov, nazirliyin digər rəhbər ...

Bax 7

**"Mətbuatımız
dünya mediasında
özünəməxsus rol
ilə seçilir"**

"Bünövrəsi "Əkinçi" qəzetinin nəşri ilə qoyulan Azərbaycan milli mətbuatının keçdiyi keşməkeşli və tarixi yol söz yox ki, xalqımızın şəərəf salnaməsidir. Əbəs yerə deyil ki, hər il 22 iyul tarixində xalqımız Azərbaycan milli mətbuatının illik dönmələrini çox böyük coşqu ilə..."

Bax 6

**Bəhram Bağırzadə süni
nəfəs aparatından ayılıb və
şüuru açıq vəziyyətdədir**

"Əməkdar artist Bəhram Bağırzadə süni nəfəs aparatından ayılıb və şüuru açıq vəziyyətdədir". Bunu SİA-ya açıqlamasında əməkdar artistin həyat yoldaşı Şəhla Bağırzadə deyib.

Bax 8

**"Prezidentimizə
verilən dəstək ölkəmizə olan etimadın
əyani göstəricisidir"**

Bax 9

**Səhiyyə Nazirliyi:
COVID-19 xəstələrinə
"SMS icazə" verilmir**

Bax 12

**"Qrizmann
Messinin üzünə
yumruqla
vurmaldır"**

Bax 16

Azərbaycan, Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentlərinin videokonfrans vasitəsilə görüşü keçirilib

İyulun 2-də Əfqanıstan Prezidentinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Əfqanıstan Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani və Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun videokonfrans vasitəsilə görüşü keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə çıxış edən Əfqanıstan Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani dedi:

-Bismillahir-rəhmanir-rəhim. Möhtərəm qardaşlarım - Azərbaycan Prezidenti, Türkmənistan Prezidenti, hər ikinizin sabahı xeyir olsun. Üçtərəfli görüşün keçirilməsinə razılıq verdiyinizə görə təşəkkür edirəm. İlk növbədə, icazə verin, Əfqanıstan və region üçün bağlantı ilə əlaqədar həm Azərbaycan, həm də Türkmənistanın irəli sürdüyü təşəbbüslərə görə böyük minnətdarlığımı bildirim.

Cənab Prezident Əliyev, mən Sizin Gürcüstan, Türkiyə və bütün Azərbaycan ərazisində yatırdığınız sərmayələrə görə minnətdarlığımı bildirmək istərdim. Mən xüsusilə Əfqanıstandakı iki quru limanına - əvvəlcə Akina limanına, sonra Toraxundi limanına demiryolunu uzatdığına görə Türkmənistan Prezidentinə təşəkkürümü bildirmək istərdim. Xüsusilə Toraxundi bizə Azərbaycana

birbaşa xətt çəkməyə imkan verdi. Mən transformativ proqram olan və bugünkü müzakirəmizin əsas mövzusu olacaq Lapis Lazuli dəhlizinə göstərdiyiniz dəstəyə görə sizin hər ikinizə minnətdarlığımı bildirmək istərdim. Bizim sizin hər birinizlə ayrılıqda və sizin bir-birinizlə söhbətiniz olub. İndi bunları həyata keçirmək vaxtıdır. Mən COVID-lə əlaqədar Qoşulmama Hərəkatının sammitinə ev sahibliyi etməsi münasibətilə Prezident Əliyevi təbrik etmək istərdim. Siz sədrlik etdiniz və bizim hamımızı iştirak etdik. Bu, mühüm əhəmiyyət kəsb etdi və əlbəttə ki, bizim hamımız həm BMT Təhlükəsizlik Şurasında, həm də əlaqədar məsələlərlə bağlı Qoşulmama Hərəkatının COVID-lə bağlı mövqeyini dəstəkləməyə hazırıq. Mən Türkmənistan ərazisindən yük axınının davamlı, mənəəsiz olmasına təmin etmək üçün çox çevik qərarlar qəbul etdiyinə və bizim iki sərhəd-keçid məntəqəmizdə test üçün iki əsas laboratoriyaya etdiyi yardıma görə Türkmənistan Prezidenti Berdiməhəmmədova minnətdarlığımı ifadə etmək istərdim. Mən uzun çıxış etmək əvəzinə möhtərəm qardaşlarımı dinləməyi təklif edirəm. Mənim vurğulamaq istədiyim məsələlər Lapis Lazuli dəhlizi kontekstində enerji, tranzit, ticarət və investisiya məsələləridir. Prezident İlham Əliyev, icazə verin, əvvəlcə Sizi müdrikiyiniz və proqramlarınızı bizimlə bölüşməyə dəvət edirəm. Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyev:

- Çox sağ olun, cənab Prezident. Hörmətli Əfqanıstan İslam Respublikasının Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani.

Hörmətli Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov.

Sizləri səmimiyyətlə salamlayır və bugünkü üçtərəfli görüşdə iştirak etməkdən məmnunluq hissimi ifadə edirəm. Əfqanıstan İslam Respublikasının Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qaniyə üçtərəfli görüşün keçirilməsi ilə bağlı irəli sürdüyü təşəbbüse görə təşəkkür edirəm. Bu görüş əməkdaşlığımızın hazırkı vəziyyətinin və gələcək inkişafının müzakirəsi baxımından faydalıdır.

Azərbaycanı Əfqanıstan və Türkmənistan ilə sıx dostluq və qardaşlıq əlaqələri birləşdirir. Dövlət başçıları səviyyəsində həyata keçirilmiş çoxsaylı qarşılıqlı səfərlər, beynəlxalq tədbirlər çərçivəsindəki görüşlərimiz bu əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə ver-

mişdir.

Azərbaycan 2002-ci ildən NATO-nun Əfqanıstanda sülhməramlı missiyalarında iştirak edir. Biz Əfqanıstanda sülhün və sabitliyin bərqərar olunmasına hərbi qüvvə, multimodal tranzit, təlim və maliyyə yardımı təminatı ilə töhfə vermişik. Azərbaycanın "Qətiyyətli Dəstək" missiyasındakı sülhməramlılarının sayı 2018-ci ildə 30 faiz artırılaraq 120 nəfərə çatdırılmışdır.

Azərbaycanda nəqliyyat sektoruna qoyulmuş böyük investisiyalar sayəsində müasir nəqliyyat və logistika infrastrukturunu yaradılmışdır. 2018-ci ildə 15 milyon ton yük və 100 min konteyner yükəşirmə qabiliyyətinə malik Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı istifadəyə verilmişdir. Gələcəkdə bu limanın imkanları 25 milyon ton yükə və 1 milyon konteynerə qədər artırıla bilər.

Azərbaycan Xəzər dənizində 260 gəmidən ibarət ən böyük donanmaya malikdir. Azərbaycan fəaliyyət göstərən müasir gəmiqayırma zavodunda 2013-cü ildən bu günə qədər 10 gəmi tikilmiş, 140 gəminin və platformaların təmiri həyata keçirilmişdir. Hazırda zavodda 2 ropaks bərə gəmisi və 3 neft tankeri inşa edilməkdədir. 2021-ci ildə əlavə gəmilərin tikilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bu gəmilər Xəzər dənizi vasitəsilə yükdaşımalarda artırılmasına xidmət edəcəkdir.

Azərbaycan, eyni zamanda, avtomobil yollarının inkişafına böyük əhəmiyyət verir. Son 16 ildə Azərbaycanda 16 min kilometr avtomobil yolu çəkilmişdir. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun son hesabatında yolların keyfiyyətinə görə Azərbaycan dünyada 27-ci yerdədir. Azərbaycanda 6 beynəlxalq hava limanı tikilmişdir. Hava nəqliyyatının səmərəliliyinə görə Azərbaycan dünyada 12-cidir.

2017-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istismara verilmişdir. Hesab edirəm ki, bu, tarixi hadisədir. Təsədüfi deyil ki, bu yola "Dəmir İpək yolu" deyilir. Bu layihə qitələri birləşdirir. Azərbaycan Asiya və Avropa arasında yerləşən ölkə kimi Avrasiya məkanında nəqliyyat-logistika sahəsinə böyük töhfələr verir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə 2020-ci ilin ilk altı ayında daşınmış yüklərin həcmi 2019-cu ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,7 dəfə çoxdur.

Ölkə daxilində dəmir yolu infrastrukturunu yenilənir. Davos İqtisadi Forumunun son hesabatında dəmir yollarının səmərəliliyinə görə Azərbaycan dünyada 11-ci yerdədir. Bütövlükdə Davos Forumunun hesabatında

nəqliyyat infrastrukturunun səviyyəsinə görə Azərbaycan dünyada 34-cü yerdədir.

Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi artıq tam şəkildə fəaliyyət göstərir. 2019-cu ildə bu dəhlizlə 8,7 milyon ton yük daşınmışdır. Bu ilin ilk dörd ayı ərzində bu rəqəm artıq 3 milyon tona çatmışdır. Azərbaycan, eyni zamanda, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin fəal iştirakçısıdır. Dəhlizin Azərbaycan seqmentində bütün işlər başa çatdırılmışdır. Bu dəhliz vasitəsilə keçən il 2,1 milyon ton, bu ilin ilk dörd ayı ərzində isə 800 min ton yük daşınmışdır. Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi çərçivəsində Azərbaycan Əfqanıstan və Türkmənistanla əməkdaşlıqda müsbət nəticələr əldə etmişdir. Mənim 2018-ci ilin noyabr ayında Türkmənistana rəsmi səfərim zamanı imzalanmış 21 sənəd arasında 9 sənəd nəqliyyat sektoruna aiddir. 2020-ci ilin birinci yarısında Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanında Türkmənistan və əks istiqamətdə 1,5 milyon tondan çox yük aşırılmışdır. Bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 28 faiz çoxdur. Aşırılan quru yükün həcmi 7,7 dəfə artaraq 370 min tondan çox olmuşdur. Türkmənistan tərəfi limanda tikilməsi nəzərdə tutulan gübrə terminalının idarə olunması üzrə yaradılacaq konsorsiumda iştiraka dəvət edilmişdir.

Lapis Lazuli marşrutunun 2018-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə birləşdirilməsindən sonra artıq Əfqanıstandan yüklər Türkmənistandan Azərbaycana, daha sonra Qərb istiqamətində daşınmağa başlanmışdır. 2018-ci ilin dekabr ayında Əfqanıstandan yola salınan ilk sınaq yükü 12 gün ərzində Bakı limanına çatdırılmışdır. Bu ilin yanvar-may ayları ərzində Azərbaycan vasitəsilə Əfqanıstan istiqamətində və əks istiqamətdə 55,5 min ton yük daşınmışdır. Azərbaycan yük təyyarələri ilə həmin dövrdə ölkəmizə və digər ölkələrə məxsus 12 min tona yaxın yükü Əfqanıstana çatdırmışdır. Azərbaycan etibarlı tranzit ölkəsi kimi dünya arenasında özünü təsdiqləyib. Ölkəmiz Avrasiyanın yeni önəmli nəqliyyat-logistika mərkəzlərinin birinə çevrilmişdir.

Azərbaycan Əfqanıstan və Türkmənistan ilə çoxtərəfli formatda da səmərəli əməkdaşlıq edir. Ölkələrimiz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birinin ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və sərhədlərini toxunulmazlığını daim dəstəkləyir. Hazırkı dövrün ən aktual problemi olan koronavirus xəstəliyi dünyada faciəvi nəticələrə gətirib çıxarmışdır. Pandemiya şəraitində ölkələr

arasında və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində həmrəylik və əməkdaşlıq vacibdir. Pandemiyanın mənfi təsirlərinə baxmayaraq, Azərbaycan tranzit yüklərin daşınması üçün əlavə tədbirlər görmüşdür. Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi ilə beynəlxalq yük daşımaları fasiləsiz olaraq həyata keçirilir. Azərbaycan 120 dövlətin dəstəyi ilə Qoşulmama Hərəkatının sədri seçilmişdir. Keçən ilin oktyabr ayında Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycan Zirvə görüşü keçirilmişdir. Zirvə görüşündə Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentləri tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində əməkdaşlığın inkişafına dair dəyərli fikirlər səsləndirilmişdir.

Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Azərbaycanın təşəbbüsü ilə mayın 4-də Qoşulmama Hərəkatının temas qrupu formatında videokonfrans vasitəsilə koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş Zirvə görüşü təşkil olunmuşdur. Bu görüşdə Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentləri də iştirak etmişlər. Zirvə görüşündə iştiraklarına görə Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentlərinə təşəkkürümü bildirirəm.

Bu günlərdə mənim daha bir təşəbbüsü - BMT Baş Assambleyanın COVID-19 pandemiyasına həsr olunmuş dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində videokonfrans vasitəsilə xüsusi sessiyasının keçirilməsi təklifim dünyanın 130-dan çox ölkəsi tərəfindən dəstəklənmişdir. Firsətdən istifadə edərək bu təşəbbüse verdikləri dəstəyə görə Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentlərinə təşəkkürümü bildirirəm.

Biz Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin imkanlarının daha da artırılması üçün səylərimizi davam etdirməliyik. Yükdaşımaların optimallaşdırılması üçün tariflərin unifikasiyasının həyata keçirilməsi vacibdir. Bugünkü görüşümüzün nəticələrinin və gələcək addımların müzakirəsi üçün ölkələrimizin nəqliyyat strukturlarının işçi görüşünün keçirilməsini təklif edirəm.

Avropa İttifaqının Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinə marağı artmaqdadır. 2019-cu ilin iyul ayında Azərbaycana səfər etmiş Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti cənab Donald Tusk Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanına getmiş və limanın imkanları ilə yerində tanış olmuşdur. Artıq bir neçə Avropa ölkəsi bu dəhlizə qoşulmuşdur. Digər tərəfdaş dövlətlər də dəhliz vasitəsilə yükdaşımalara böyük maraq göstərirlər.

Azərbaycan, Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentlərinin videokonfrans vasitəsilə görüşü keçirilib

Əvvəli-Səh-2

Qoşulmama Hərəkatının videokonfrans vasitəsilə keçirilmiş zirvə görüşündə Afrika İttifaqının və Avropa İttifaqının rəhbər şəxsləri iştirak etmişlər. Qoşulmama Hərəkatının tədbirində Avropa İttifaqının ilk dəfə iştirakı tarixi hadisə idi. Azərbaycan bu iki təsisat arasında əlaqələrin inkişafı istiqamətində öz səylərini davam etdirəcəkdir.

Avropa və Asiya ölkələri Şərqi-Qərbi nəqliyyat dəhlizinin iştirakçılarıdır. Hesab edirəm ki, bugünkü görüşün mövzusu olan nəqliyyat-logistika mövzusu Avropa İttifaqı ilə Qoşulmama Hərəkatı arasında praktiki əməkdaşlıq üçün ilk addım ola bilər.

Azərbaycanın xarici siyasətində ikitərəfli əməkdaşlıqla yanaşı, üçtərəfli əməkdaşlıq konsepsiyası da mühüm yer tutur. İnanıram ki, bugünkü üçtərəfli görüşümüzün nəticələri uğurlu olacaq, regional əməkdaşlığa və iqtisadi inkişafa töhfə verəcəkdir. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

X X X

Əfqanıstan Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani: Prezident Əliyev, biz Azərbaycan sülhməramlılarının Əfqanıstandakı fəaliyyətinə görə Sizə bir daha dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Sonra Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov çıxış etdi. Türkmənistan dövlətinin başçısı bu görüşün əməkdaşlığın strateji cəhətdən önəmli məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparmaq üçün yaxşı imkan olduğunu dedi, bunun xüsusilə nəqliyyat və kommunikasiya sahəsində tərəfdaşlığı özündə ehtiva etdiyini bildirdi. Qurbanqulu Berdiməhəmmədov hər üç ölkənin COVID-19-a qarşı mübarizə aparmaq üçün beynəlxalq təşəbbüslərdə fəal iştirak etdiyini vurğuladı, koronavirusa qarşı mübarizə və pandemiyanın sosial-iqtisadi təsirlərinin azaldılması istiqamətində Türkmənistanın təşəbbüslərinə hertərəfli dəstək verdiyinə görə Azərbaycan və Əfqanıstan prezidentlərinə minnətdarlığını ifadə etdi. Türkmənistan Prezidenti vurğuladı ki, Türkmənistan Əfqanıstan və Azərbaycanın yaxın qonşusu olaraq hertərəfli, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün səylərini əsirgəməyəcək.

Əfqanıstan Prezidenti Məhəmməd Əşrəf Qani:

"Birinci məsələ Prezident Əliyevin irəli sürdüyü və Prezident Berdiməhəmmədov tərəfindən dəstəklənən təklifi alqışlamaqdır. Bu təklif üç ölkənin nəqliyyat qurumlarının rəhbərləri səviyyəsində və digər müvafiq nazirliklərin iştirakı ilə operativ qərarların qəbul edilməsi ilə bağlıdır. Biz bu təşəbbüsü çox alqışlayırıq. İkinci məsələ hörmətli Türkmənistan Prezidentinin vurğuladığı beş məsələdən ibarət gündəlikdir. Biz bunu qəbul edirik və mənim əlavə təkliflərim olacaq. Üçüncü məsələ Azərbaycanın və Türkmənistanın razılıq verdiyi 9 ra-

zılışmadır, icra mexanizmləri ardıcıl olaraq göstərilib. Dördüncü məsələ isə Lapis Lazuli dəhlizinin ümumi çərçivə olaraq irəli aparılması üçün onun qəbul edilməsidir. Sizin razılığınızla birgə qrupun hər rübdə hər üç prezidentə hesabat verməsini əlavə etmək istədim. Çünki belə olan halda ölkə rəhbərliyi səviyyəsində həll edilməli məsələlər olduqda biz onları tez həll edə bilirik və irəli gedə bilirik ki, bürokratiya səbəbindən iş dayanmasın.

İcazənizlə Əfqanıstanın perspektivini nəzərə alaraq tamamilə razılaşıdırılmış bəzi məsələləri vurğulamaq istəyirəm. Birinci məsələ tranzitdir. Biz Prezident Əliyevə və Prezident Berdiməhəmmədova bir daha dərin təşəkkürümüzü bildirmək istəyirik. Həm Azərbaycan, həm də Türkmənistan regional həblər kimi üzə çıxır. Birinci məsələ odur ki, biz limana ad vermək istəyirik ki, Xəzər dənizi ətrafında gömrük müəssisələri Əfqanıstanın seçdiyi limanlar olsun. İstərdik ki, ticarətçilər əsas diqqəti Bakı və Türkmənbaşı ərazisindən gələn idxallara yitirsinlər. Bu məqsədlə biz əfqan ticarətçilərin və ya Əfqanıstan dövləti ilə birgə ticarətçiləri obyektlərə investisiya yatırmaq və ya onları icarəyə götürmək təşəbbüsünü alqışlayırıq, ki, bu, bizim alışa bildiyimiz bir təşəbbüsə çevrilsin. İkincisi, dəmir yoludur. Dəmir yolu koronavirus dövründə öz dəyərini sübut etmişdir. Çünki yük maşınları ilə daşımanın mühüm əhəmiyyət kəsb etməsinə baxmayaraq, dəmir yolu bizim xilaskarımız olmuşdur. İstəyirik ki, tarifləri proqnozlaşdırmaq mümkün olsun və daşımanın hərəkatı da bizə ticarətə dəmir yolu ilə genişləndirməyə imkan versin. Biz sizin irəli apardığınız beynəlxalq yük daşımalarını icra etmək və sizin təcrübənizi davam etdirmək istəyirik. Gömrüklə bağlı istəyirik ki, Azərbaycan və Türkmənistan rəhbərliyi arasında razılıq olsun.

Təhlükəsiz sistem üzərindən informasiya mübadiləsi çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bizim investisiyamız var və mən sonra bu məsələyə təkrar qayıdacağam. Biz Əfqanıstanda 8 ərazidə quru limanlar yaradıırıq. Bu baxımdan iki liman - Akina və Toraqundi limanları hazırdır. Biz həm Azərbaycanın özəl sektoru, həm də Türkmənistanın dövlət sektoru ilə birgə əməkdaşlıq etməyə hazırıq. İkinci məsələ ondan ibarətdir ki, biz çox mühüm ticarət və enerjini inkişaf etdirmişik. Məqsədimiz Azərbaycandan Əfqanıstana enerji dəhlizini yaratmaqdır. Potensialda onu Pakistan və Hindistana genişləndirə bilər - Türkmənistan-Əfqanıstan-Pakistan-Hindistan qaz boru xəməri tamamlanana qədər orada gördüyümüz işlərə müvafiq olaraq. Bizim üçün maraqlı olan məsələ odur ki, enerji almasının növləri rəqabət xarakterli deyil, əksinə, bir-birini tamamlayır. Biz Azərbaycandan neft əldə edirik, dizel yanacağını və təbii qazı Türkmənistandan alırıq. Prezident Əliyev, Sizin göstərişinizə əsasən SOCAR bizimlə mü-

qavilə bağlamışıdır ki, tapşırıqla Azərbaycan Türkmənistan gedən axının proqnozlaşdırılması təmin olunsun.

Bizim üçün iki qardaş ölkə - Azərbaycan və Türkmənistan prioritet təşkil edirlər. Bu məsələ ilə bağlı istərdim ki, konkret irəliləyişə nail olaq. Prezident İlham Əliyev, TƏPİ Türkmənistan-Əfqanıstan-Pakistan-Hindistan və TƏP Türkmənistan Əfqanıstana, Əfqanıstanın Pakistana enerji ötürücü xəttidir. Türk şirkəti üzərində 1,3 milyard dollar həcmində maliyyə öhdəliyi götürmüşdür. Lakin bununla bərabər, mənim əziz qardaşım Prezident Berdiməhəmmədovun təklif etdiyi kimi biz fibrooptik dəhlizlərə də malik olmaq istəyirik. Azərbaycanın bu fibrooptik dəhlizlərlə bağlantısı Çin də daxil olmaqla Cənubi Asiya, Mərkəzi Asiya, Qafqaz və Avropa arasında qarşılıqlı əlaqələrin simasını dəyişəcək. Biz əməkdaşlıq edirik, odur ki, bu, görülməli mühüm uğunlaşdırmaqdır. Əgər biz özümüzün enerjiyə tələbatımızı və sizin enerji təklifinizi bir araya gətirsək, hesab edirəm ki, biz, proqnozlaşdırıla bilən biznes həcmi yaratmış olarıq. Bu da bizə təkcə həcm yox, eyni zamanda, bizim üçün mühüm olan miqyas baxımından tariflər və səmərəlilik məsələlərini həll etməyə imkan verir.

Əfqanıstan Prezidenti ölkəsinin iqtisadi potensialından danışaraq bu sahədə əməkdaşlıq imkanlarının geniş olduğunu bildirdi. Məhəmməd Əşrəf Qani Azərbaycanın və Türkmənistanın özəl şirkətlərini Əfqanıstanla müştərəklə müəssisələr yaramağa dəvət edərək ölkəsində geniş çeşiddə mərmər istehsal edildiyini qeyd etdi. O, kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə toxunaraq bu sferada Əfqanıstanın malik olduğu potensialdan danışdı, emal sahəsində birgə müəssisələrin yaradılmasının mümkün olduğuna toxundu, ölkəsində kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı görülən işlərdən bəhs etdi.

Nəqliyyat məsələlərinə toxunan Prezident Məhəmməd Əşrəf Qani dedi:

- Prezident Əliyev, Sizin də qeyd etdiyiniz kimi, Avropa İttifaqı əlaqələndirmə mövzusunda böyük maraq göstərir. Bu, olduqca vacibdir və onlar mühüm iştirakçı olacaq. Nəqliyyat sahəsi ilə bağlı məlumat vermək istərdim. Əfqanıstan özünün dəmir yolu sistemində Rusiya dəmir yolu xətlərinin eni standart kimi qəbul edib. Əfqanıstan dünyanın ən böyük istifadə edilmiş dəmir filizi yatağına sahibdir və Herat əyalətində digər dəmir filizi yataqlarımız da var.

Regionumuzu həqiqətən də inteqrasiya etmək üçün bizim 4-6 min kilometr uzunluğunda dəmir yolu xətlərinin çəkilməsinə ehtiyacımız var. Bu vacib məsələ də bizim inşaat sahəsində əməkdaşlığımızın gündəliyinə daxil oluna bilər. Burada keyfiyyət və xərc məsələsi böyük önəm daşıyır və mən bu işdə özəl şirkətlər və digər təsisatlarla birgə çalışmağı təklif edirəm.

Prezident İlham Əliyev Vladimir Putinə telefonla zəng edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 2-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinə telefonla zəng edib. Prezident İlham Əliyev Rusiyada vətəndaşların böyük əksəriyyətinin Konstitusiyaya dəyişikliklərinə lehina səs verməsi münasibətilə Vladimir Putinə təbriklərini çatdırıb. Dövlətimizin başçısı Rusiyanın ictimai-siyasi həyatında bu mühüm hadisəni ölkə vətəndaşlarının Prezident Vladimir Putinin həyata keçirdiyi siyasətə verdikləri dəstəyin növbəti təzahürü kimi dəyərləndirib. Azərbaycan Prezidenti əmin olduğunu bildirib ki, Konstitusiyaya edilən bu dəyişikliklər Rusiya Federasiyasının daha da inkişaf etdirilməsi, firavanlığı, ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin bundan sonra da möhkəmləndirilməsi işinə böyük töhfə verəcək.

Prezident Vladimir Putin göstərilən diqqətə və təbriklərə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib. Telefon söhbəti zamanı Azərbaycanla Rusiya arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin gələcək inkişafı ilə bağlı məsələlər də müzakirə edilib.

Əfqanıstan Prezidenti elektrik xətlərinin çəkilməsi sahəsində əməkdaşlıq barədə məsələlərə toxundu, yüklərin daşınması, bərabər sərmayələrin yatırılması sahələrində Əfqanıstanın Azərbaycan və Türkmənistanla birgə işləməyi arzuladığını vurğuladı.

Prezident Məhəmməd Əşrəf Qani koronavirus pandemiyası ilə mübarizəyə toxunub:

- COVID mövzusunda gəldikdə, yaradılmış imkanlara və verilən dəstəyə görə bir daha təşəkkür edirəm. Azərbaycana minnətdaram ki, əfqan xalqına məhsullar göndərmişdir. Biz bunu yüksək dəyərləndiririk. Türkmənistan, bu baxımdan minnətdarlığımızı bildiririk. Siz bizə çox dəyərli yardımlar ayırmısınız və bütün beynəlxalq görüşlərdə və təşkilatlar daxilində biz bunu vurğulayırdıq. Ticarət davamlı şəkildə həyata keçirilir. Bu, həyatı təmin edən marşrut oldu. Bunu davam etdirmək olduqca vacibdir. Ümid edirəm ki, məhdudiyətlər tədricən aradan qaldırılacaq. Gələn iki həftə ərzində biz COVID xəstəliyinin azalmasını, yaxud onun sabit və ya yüksələn xətlə davam etməsinə müəyyən edə biləcəyik. Biz bunu gələn iki həftə ərzində görəcəyik. "Con Hopkins" üsulu ilə tədqiqatlar davam edir.

Bildirəcəyim sonuncu məqam sülhlə bağlıdır. Siz də onu qeyd etdiniz. Biz sülh quruculuğu işi ilə ciddi şəkildə məşğuluq. Bizim Xarici İşlər nazirimiz cənab Atmar regional yanaşmalar mövzusunda 18 yaxın və uzaq qonşu dövlətin iştirakı ilə ümumi görüş keçirməyi planlaşdırır. Biz mövcud vəziyyət barədə məlumat verəcəyik və Sizdən dəstək istəyəcəyik. Mən davamlı şəkildə Sizə minnətdaram ki, Əfqanıstana yardımlarda iştirak edirsiniz və həm mənəvi, həm maddi dəstək verirsiniz. Gələcəyimiz bir-biri ilə bağlıdır. Üçtərəfli görüş mexanizmi, fikrimcə, bizə

həmin məsələləri həll etdikdən sonra imkanlar açacaq. Sonrakı mərhələdə, Türkiyə və Gürcüstanla həmin imkanlar araşdırılacaq, çünki dəhliz, sözün əsl mənasında, nəhəng potensialı var. Gərgin iş cədvəlində vaxt tapıb, bu görüşü dəvəti qəbul etdiyinizə görə Sizə bir daha təşəkkürümü bildirirəm. Əgər razılığınız olarsa, bu müzakirənin davam etdirilməsi mexanizmi yaradılsın. Əlavə şərtləriniz olarsa, buyurun. Prezident Əliyev, söz Sizinindir.

Prezident İlham Əliyev:

- Sağ olun, cənab Prezident. Bir daha bu təşəbbüsə görə minnətdarlığımı bildirirəm. Bu, çox mühüm və vaxtında keçirilən bir tədbirdir. Sizin təkliflərinizi nəzərə alaraq mən birgə hökumət işçi qrupunun yaradılmasını təklif etmək istədim. Çünki bu gün bizim müzakirə etdiklərimiz yalnız nəqliyyat sahəsi ilə bağlı deyil. Biz investisiya, ticarətlə bağlı müzakirələr apardıq, telekommunikasiya barədə məsələləri müzakirə etdik. Bütün bu məsələlər çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Düşünürəm ki, biz aidiyyəti hökumət üzvlərinə göstərişlər verə bilirik ki, hər tərəfdən bir işçi qrup yaradılsın və bizim müzakirə etdiyimiz bütün məsələləri - enerji təhlükəsizliyi, neft, neft məhsulları və qaz təchizatı məsələlərini, tariflərin unifikasiyasını, gömrük qaydalarını, investisiya imkanları ilə bağlı yeni ideyalarımızı əhatə etsin. Beləliklə, biz hazırıq. Türkmənbaşı ilə Siyazən arasında fiberoptik kabel xətti ilə bağlı məsələlər - bu, sonradan Avropaya qədər və Əfqanıstan vasitəsilə sizin qonşularınıza qədər genişləndirilə bilər. Düşünürəm ki, biz təkliflərə nəzər sala və onları təsdiqləyə bilirik, bütün lazımı göstərişləri veririk və bu prosesi irəliyə aparırıq.

Prezident Məhəmməd Əşrəf Qani: Çox gözəl. Sağ olun.

Əli Əhmədov: "Milli şura"nın məqsəd və fəaliyyət formalarına öteri nəzər salmaq kifayətdir ki, antimilliy şura olduğuna əminlik yaransın

"Özünə şərəfli bir ifadədən istifadə edərək ad qoymuş milli şuranın nə millət, nə də xalq anlayışları ilə hər hansı əlaqəsinin olmadığını Azərbaycanda uşaq da bilir. Şübhəli və qarantlıq niyyətlərini gizlətmək üçün "xalq", "millət" anlayışlarının bəzi partiyalar və hərəkətlər tərəfindən konspirativ element kimi istifadə edilməsi tarixdən yaxşı məlumdur. 2013-cü il prezident seçkiləri ərzində müxtəlif adlarla meydana gələn və nəhayət, "milli şura" adını qəbul edən qruplaşmanın Azərbaycanın milli maraqlarından qaynaqlandığını düşünmək siyasi sadəlvahlıkdən başqa bir şey deyil."

nə vəd etmirdi. Yalnız Əli Kərimli və Cəmil Həsəni "milli şurada" antimilliy fəaliyyətlərini davam etdirmək seçiminə "sadiq" qaldılar və bu günə qədər də həmin "yola" sədaqətlə xidmət edirlər.

Milli şuranın antimilliy mahiyyəti onun mayası ilə şərtlənsə də, yalnız yaranması tarixi ilə məhdudlaşmır. Azərbaycanın reallıqlarını təhrif etmək, onun imicinə ləkə yaxmaq, anti-Azərbaycan təbliğatı aparmaq bu qurumun başında duranların sevimli peşəsidir. Azərbaycanın onların iştirak etmədiyi tarixdə onlarla, yüzlərlə sözündə həqiqi mənasında insanda itfixar hissi yaradan hadisələr olub. Mən onların yalnız bir neçəsini sadalamaq istəyirəm: əsrin möhtəşəm neft müqaviləsinin imzalanması və üç dənizin əfsanəsi adlandırılan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəmərinin inşa edilib istifadəyə verilməsi (məhz onların sayəsində ölkəmizin iqtisadiyyatı və geopolitik vəziyyəti əsaslı surətdə güclənə bildi), gənc dövlət üçün inanılmaz diplomatik nailiyyət sayılan Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi (bu uğura keçmiş SSRİ respublikaları olan müasir müstəqil dövlətlərdən yalnız bir neçəsi nail ola bilib), hazırda isə BMT-dən sonra dünyanın ən böyük beynəlxalq təşkilatı olan Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməsi, ölkəmizin Avropanın ən mötəbər mahını müsabiqəsində qalib çıxaraq növbəti müsabiqənin 2012-ci ildə Bakıda keçirilməsi, Birinci Avropa Oyun-

larının Azərbaycanda baş tutması, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının ölkəmizdə keçirilməsi, ən mötəbər idman yarışlarında idmançılarımızın uğurları, Ramil Səfərovun Azərbaycana ekstradi-siyası, Aprel döyüşlərində düşməne endirilən möhtəşəm zərbə, cəbhəçilərin hakimiyyəti dövründə xarəbəzarlığı xatırladan Bakının, digər şəhərlərin, bütünlüklə ölkənin simasının kökündən dəyişməsi, sadalanması çox vaxt aparan daha nə qədər uğurlar və nailiyyətlər. Soruşmaq istəyirəm: ayrı-ayrı qurur və hər biri milli qürur və itfixar mənbəyi ola biləcək bu uğurlarımızın hansına "milli şura" adını götürmüş qrupun üzvləri azacıq da olsa sevindilər? Heç birinə. Tam əksinə, əllərindən gələni etdilər və bu gün də edirlər ki, Azərbaycanın haqqında onun layiq olmadığı təsəvvürləri yaratsınlar.

Sadaladıqlarım "milli şuranın" antimilliy mahiyyətini ifadə edən faktların heç də hamısı deyil. Bu və ya digər səbəblərlə əlaqədar Azərbaycanın üzvləşdiyi çətinliklərə sevinmələri orada toplaşanların xislətinin ən eybəcər cəhəti kimi hamıya məlumdur. Nə qədər inanılmaz olsa da, o insanlar birini ölkəmizin üzvləşdiyi çətinlik və ya problemlərlə təbrik edirlər. Dünya bazasında neftin qiymətinin ucuzlaşması münasibətilə antimilliy şura üzvlərindən birinin digərinə gözdəndirilməsi verməsi cəmiyyətə yaxşı məlumdur. İndi isə, yaqın ki, əlləri göylərdə dualar edirlər ki, koronavirus Azərbayca-

na daha çox problem yaratsın. Çoxdan müşahidə etdiyimiz mənzərədir: xalqımızın sevincinə səbəb olan, onu ruhlandırıcı hadisələr baş verəndə onlar yasa batır, problem yarandıqda isə bayram edirlər. Nə yaxşı ki, tale onlara tez-tez sevinməyi nəsiib etməyib (söhbət heç bir halda şəxsi həyatlarından getmir). Bayramı xalqın bayramı, dar günü xalqın dar günü ilə bir olmayanların xalqın dostu adlandırılmağa mənəvi haqqı çatmır. Onlar bədnəsiyyətlər və bəduğurlardır. Onlar harada varsa, orada qan tökülür, faciələr yağır, səfəllər yaşanır. Xalq cəbhəsi yaranan gündən Azərbaycanda xalq birini əvəzləyən ağrı-acılar yaşamağa başladı: erməni təcavüzü genişləndi, cəbhədə qanlar töküldü, 1990-cı ilin 20 yanvar faciəsi baş verdi, Gəncədə vətəndaş müharibəsi alovlandı, xalq çorəklə sınağa çəkildi, ölkə parçalanmaq həddinə çatdırıldı. Bir partiya bir neçə ilin içərisində xalqa nə qədər faciələr yaşada, nə qədər qanlar tökə bilər?!

Mən bunları ona görə xatırladıram ki, indi "milli şura" adlanan, əslində isə antimilliy şurada toplananlar həmin bədnəsiyyət və bəduğurların qalıqlarıdır. Nə yaxşı ki, tariximiz yalnız onlardan ibarət deyil. Müasir tariximiz əsasən və daha çox gəlişi ilə ölkəyə sabitlik, əmin-amanlıq, ruzi-bərəkət gətirənlərin tarixidir. Bir daha onun şahidi olduq ki, heç bir xalq onun tarixini anti-milliy ruhlu adamların yazmasına nə razı olar, nə də imkan verər".

Sadəcə olaraq, həmin qruplaşmanın Azərbaycanın siyasi sistemində uyğunlaşdırılması məqsədilə onun xalqda rəğbət yarada biləcək ad altında təqdimatı kimi konspirativ metoddan istifadə edildi. Nəticə etibarilə "milli şura" adlanan, əslində millət və xalq anlayışları heç bir əlaqəsi olmayan pozucu, mahiyyətcə isə antimilliy qruplaşma yaranmış oldu. Buna görə də onun "milli şura" deyil, "antimilliy şura" adlandırılması daha doğru və ədalətli olar". Bu fikirləri Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-İcra katibi Əli Əhmədov özünün rəsmi "facebook" səhifəsində yazdığı "Antimilliy şura" sərəlvəli məqaləsində bildirib.

Əli Əhmədov məqaləsində qeyd edib: "Siyasi partiyaların, yaxud qruplaşmanın mahiyyətini onun adı deyil, məqsədləri və fəaliyyət formaları müəyyən edir. Haqqında söhbət etdiyimiz qrupun məqsəd və fəaliyyət formalarına ən öteri nəzər salmaq kifayətdir ki, onun sözlün əsl mənasında anti-

milliy şura olduğuna əminlik yaransın. Əvvəla, onun yaranması tarixi şübhələr və müəmmallarla doludur. 2013-cü ilin prezident seçkiləri ərzində cərəyan edən siyasi proses və qruplaşmalar, açıq şəkildə özünü bürüzə verən xarici maraqlar milli şuranın yaranmasında əsas rol oynayan amillər olub. O zamankı təhlilçilərin birmənalı rəyinə görə, milli şura bir sıra maraqlı xarici qüvvələrin layihəsi kimi meydana gəlmişdi. 2013-cü il iyun ayının 7-də qurumun təsis yığıncağının beynəlxalq təşkilatların və xarici ölkə səfirliklərinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilməsi kiçik bir epizod olsa da, obrazlı şəkildə desək, doğulan körpənin göbeyini kimlərin kəsməsi barədə təsəvvür yaradır. Lakin bu körpənin dünyaya gəlməsində daha əhəmiyyətli rol oynamış "ata" və "anası" da olmamış deyildi. Ancaq maraqlı olan budur ki, onlar da Azərbaycanın siyasi mühitinin yetirmələri sayılırdı və bu səbəbdən yarana biləcək şübhələri aradan qaldırmaq

üçün "körpəyə" milli ruha asanlıqla yol tapan ad qoymaq lazım idi. Beləliklə, milli şura adı meydana gəldi. Bundan yaxşısını düşünmək mümkün deyildi: həm şərəfli tarixi var (Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini 1918-ci ilin may ayının 27-də yaradılmış Müvəqqəti Milli Şura elan etmişdi), həm də bu ad altında millətin maraqlarının şəriksiz ifadəçisi roluna iddia etmək mümkün idi.

Adətlərinə uyğun olaraq, Azərbaycanın sərhədlərindən kənarda kimlərinə göstərdiyi yağlı tikədən pay qoparmaq istəyənlər də tələmtəsik milli şuranın ətrafında toplaşaraq, yad maraqların ifadəçisi kimi xəyanət edib yağlı tikədən pay almaq həvəsi ilə yenidən yarıdılan quruma qoşulanlar vaxt itirmədən oranı tərk etdilər, çünki onun ləkəli imicinə şərik olmaq artıq heç

Azərbaycanla Türkiyə arasında qarşılıqlı vizadan azad etmə haqqında sazişi təsdiq edilib

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında qarşılıqlı olaraq vizadan azad etmə haqqında" Sazişi təsdiq edib. SİA-nın məlumatına görə, Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında qarşılıqlı olaraq vizadan azad etmə haqqında 2020-ci il fevralın 25-də Bakı şəhərində imzalanmış Saziş təsdiq edilib.

Vilayət Eyvazov: "Sosial şəbəkələrdə əhali arasında xof, vahimə yaradan yalan məlumatlarla da hər gün rastlaşırıq"

"Sosial şəbəkələrdə, mesajlaşma tətbiqlərində əhali arasında xof, vahimə yaradan yalan məlumatlarla da hər gün rastlaşırıq. Daxili işlər orqanları bu kimi halları, - əslində o həm də cinayət faktlarıdır, - müəyyən edən müasir texnikaya malikdir və qeyd etdiyim faktlar dərhal müəyyənəndirilərək lazımi hüquqi tədbirlər görülür".

SİA xəbər verir ki, bunu Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov deyib. O bildirib ki, son gün-

lər ölkə ictimaiyyəti, deputatlar, ziyalılar açıqlamalarında karantin rejiminin tələblərinin pozulmasına, maska taxmamağa görə polis daha sərt tədbirlər görməsini istəyiblər: "Bu fikirlər, əlbəttə, təbii qarşılıqlı və polis bu işin öhdəsindən gəlir. Ancaq daxili işlər orqanlarının əməkdaşları hər

bir məkanda, hər bir məhəllədə sutkalıq nəzarət həyata keçirə də bilməz... Bu nəzarət Prezidentimizin dediyi kimi, ümumxalq işinə çevrilməlidir.

Daxili İşlər naziri olaraq ictimaiyyətə müraciət edib bir daha bildirmək istədim ki, bu cür neqativ hallara qarşı mübarizə yalnız rəsmi çərçivədə və polis müdaxiləsi ilə aparılmamalıdır. Biz bu ürək ağrısından prosesdə ictimai qınağın, məzəmmətin və nəzarətin artırılmasını çox vacib sayırıq. Əgər vətəndaşlarımız öncə özləri qaydalara əməl edib,

sonra da ətrafdakıların bu tələblərə riayət etməsinə çalışsalar, həmçinin tələblərə zidd davranışları müəyyənləşdirib çəkinmədən məlumat versələr bu prosesdə müsbətə doğru dönüş yaranar. Faktlar sübut edir ki, ictimai nəzarət bəzən elə rəsmi nəzarət qədər təsirli olur. Ümumilikdə sərtləşdirilmiş karantin rejimində vətəndaşlarla polis əməkdaşları arasında əsasən səmi-mi, qarşılıqlı etimada əsaslanan, təəssübkeşlik ovqatlı münasibətlər mövcuddur və davam edir, Bu həmrəyliyi, işbirliyini yüksək qiymətləndirə və əminəm ki, əlaqələrimiz daha da möhkəmlənəcək".

İtaliya jurnalı Ermənistandakı acınacaqlı daxili siyasi vəziyyətdən yazır

İtaliyanın “European Affairs” onlayn jurnalında italyan jurnalist Culiano Bifolkinin “Paşinyanın rəhbərlik etdiyi Ermənistan daxili siyasi böhran, COVID-19 təhdidi və milli iqtisadiyyatın gələcəyinə şübhələr arasında” adlı məqaləsi dərc olunub. SİA xəbər verir ki, məqalədə hazırda Ermənistanın dərin siyasi böhranının hökm sürdüyü, bu ölkədə COVID-19 pandemiyası səbəbindən ağır fəvqəladə vəziyyətin hökm sürdüyü və bu göstəriciyə görə də Qafqazda ən acınacaqlı vəziyyətin məhz Ermənistan olduğunu, eləcə də ölkə iqtisadiyyatının hələ də digər dövlətlərin yardımlarından və diaspor ianələrindən asılı olduğu bildirilir.

Müəllif qeyd edir ki, 2018-ci ildə hakimiyyətə gələn N.Paşinyan həm S.Sarkisyan, həm də R.Koçeryanaya qarşı kəskin hərəkatları nümayiş etdirmiş, müxalifəti bölməyə və müxalifət liderlərinə qarşı məhkəmə proseslərinə başlamışdır. Bu xüsusda, R.Koçeryanın məhkəmə işinin böyük səhküyə səbəb olduğunu deyən jurnalist Rusiya prezidenti V.Putinin şəxsən məsələyə müdaxilə etməyə çalışaraq Koçeryanın azad edilməsini təmin etdiyini və bu proseslərin İrəvan ilə Moskva arasındakı münasibətlərin soyumasına gətirib çıxardığını bildirir.

Jurnalist vurğulayır ki, Ermənistan əhalisi N.Paşinyana ölkədə ailə/klanlar üzərində qurulan

Tandilyan da qoşulmuş və deputat öz çıxışında Ermənistan hökumətinin məhkəmə, sosial və iqtisadi islahatlar sahəsində heç bir uğur əldə etmədiyini bildirmişdir.

Jurnalist, habelə qeyd edir ki, N.Paşinyanın ölkə konstitusiyasını dəyişdirmək, habelə 2016-cı ilin aprel döyüşlərindəki uğursuzluqla bağlı S.Sarkisyanın dindirilməsi və həbs olunması işi kimi təşəbbüsləri ciddi müqavimətlə üzlənmişdir.

Məqalədə bildirilir ki, əgər indiki daxili siyasətdə Ermənistanın baş naziri bir tərəfdən öz hökumətinin daxilində güclü müqavimətlə qarşılaşırsa və digər tərəfdən isə R.Koçeryan və S.Sarkisyanı həbs etmək planının uğursuzluğunun şahidi olursa, xarici siyasətdə də Ermənistan ölkənin iqtisadi cəhətdən yaşaması üçün zəruri olan və Avrasiya iqtisadi

nin tikintisi ilə bağlı büdcənin şişirdilməsində N.Paşinyan və arvadını ittiham etdiyi deyilir. Habelə jurnalist qeyd edir ki, M.Minasyan N.Paşinyanın rəhbərliyi altında son 2 ildə Ermənistanda yaradılmış polis sistemindən bəhs edərək milli təhlükəsizlik orqanlarının, polisin, prokurorluğun və “Haykakan Jamanak” qəzetinin təbliğatı ilə ölkədəki bütün iş adamlarına qarşı qanuni bir “soyğunçuluq sistemi” yaradaraq N.Paşinyan və həyat yoldaşına “vergi” ödəmək üçün məcburi bir sistemin yaradıldığını da bildirir.

İyun ayının əvvəllərində bəzi KİV-lərin Ermənistan hökumətinin M.Minasyana bağlı olan bir neçə müəssisənin, o cümlədən PanArmenia şirkətinin, Lori bölgəsindəki su elektrik stansiyasının, ölkənin ən böyük gəmi şirkətinin, İrəvanda

COVID-19 ilə bağlı ikinci dalğa riskinin ən yüksək olduğu 11 dövlət arasında olan Ermənistan 25 mindən çox xəstə sayı ilə regionda pandemiyadan ən çox zərər çəkən ölkədir.

Məqalədə “CIA World Factbook”un məlumatlarına istinadən Ermənistanın coğrafi və siyasi təcrid şəraitində olması, ixracatın azalması və ölkə üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən bəzi iqtisadi sektorlarda klanların/aillərin inhisarının Ermənistan milli iqtisadiyyatını global əmtəə bazarlarının dəyişkənliyinə qarşı həssas vəziyyətə qoyduğu, Ermənistanın iqtisadi və siyasi asılılığının olduğu, bu ölkədə strateji infrastrukturun əksər hissəsinin, xüsusən də enerji infrastrukturunun kənardan idarə edildiyi, digər tərəfdən, erməni diasporundan gələn ianələrinin ölkənin ümumi daxili məhsulunun 12-14 faizini təşkil etdiyi bildirilir. Dünya Bankı tərəfindən aparılmış təhlildə Ermənistanın iqtisadi göstəricilərinin COVID-19 böhranının güclü təsirinə məruz qaldığı bildirilir. Dünya Bankının fikrincə, iqtisadi yavaşlama işçi qüvvəsinə ehtiyac duyan sektorlara təsir göstərmişdir, bu da yoxsulluğun azaldılmasına mənfi təsir edəcək bir amildir. COVID-19 ilə bağlı qeyri-müəyyənliklər Ermənistanı çox təsir edəcək və pandemiyanın uzun müddət davam edəcəyi ssenaridə Ermənistanın ümumi daxili məhsulunda ciddi azalmalara gətirib çıxaraçaq.

Müəllif məqaləsini bu fikirlərlə tamamlayır: “Ermənistanın gələcəyi Paşinyana qarşı irəli sürülən ittihamların doğru olacağı və sübuta yetəcəyi təqdirdə ağır azadlıqdan məhrum etmə təhlükəsinə gətirib çıxara bilər ki, bu da daxili siyasi qarşıdurmanı və qeyri-müəyyənliliyi daha da dərinləşdirə bilər. Lakin korrupsiya və ya çirkli pulların yuyulması hallarının kimlərə, o cümlədən Ermənistan hökumətinə və baş nazirinə qarşı çıxmış Tsarukyan və Minasyan kimi şəxslərə necə təsir etdiyini görmək maraqlıdır. Ermənistan Brüssel ilə 2017-ci ildə imzalanmış müqavilədən irəli gələrək Avropa tərəf baxsa da, siyasi gərgin vəziyyət, ölkədəki və mühacirətdə olan bir sıra siyasətçilərin, çoxsaylı kütləvi informasiya vasitələrinin və qeyri-hökumət təşkilatlarının ittihamları ölkədə real demokratiya ilə bağlı ciddi narahatlıqların olduğunu göstərir. Ermənistan xarici investorların maraqlarına töhfə verən siyasi, sosial və iqtisadi sabitliyə və açıqlığa ehtiyac duyar. Gərgin vəziyyət, hökumətin iradəsi ilə başlanan məhkəmə prosesləri və COVID-19-un ikinci dalğası ehtimalı ölkənin təhlükəsizliyinə və bütövlüyünə ciddi şübhə yaradır”.

Məqalənin orijinalı ilə bu linkdən tanış olmaq mümkündür: <https://www.europeanaffairs.it/blog/2020/07/01/larmenia-di-pashinyan-tra-crisi-politica-interna-minaccia-covid-19-e-dubbi-sul-futuro-delleconomia-nazionale/>.

Qeyd olunur ki, 2018-ci ildə “məxməri inqilab”dan sonra Ermənistanı davamlı və sabit demokratiyaya ümidlər yaradan rəhbərlik dəyişikliyi baş versə də, 2 ildən sonra baş nazir Nikol Paşinyanın gətirdikə daha çox güc və rol əldə etməsi hazırkı hökumətin daxilində dərin ziddiyyətlərə və ölkədə demokratiya ümidlərinin puç olmasına gətirib çıxarır.

Müəllif bildirir ki, 2018-ci ildə hakimiyyətə gələn hazırkı rəhbərlik keçmiş prezidentlər Serj Sarkisyan və Robert Koçeryanaya bağlı Dağlıq Qarabağ regionundan olan ailə/klan əsasında qurulmuş köhnə erməni nomenklaturası arasında dərin ziddiyyətlər yaşanmaqdadır. Hətta Nikol Paşinyanın özünün belə öz çıxışlarında ölkədə siyasi iğtişaşların baş verməsinin mümkün olduğunu bildirdiyini vurğulayan jurnalist yazır ki, Ermənistan baş nazirinin fikrincə, mövcud hökuməti devirmək üçün S.Sarkisyanın və R.Koçeryanın ətrafının səy göstərdiyi siyasi iğtişaşlar ölkənin sabitliyine hər an təhdid yarada bilər.

Jurnalist qeyd edir ki, Sovet İttifaqının dağılması nəticəsində müstəqillik əldə etmiş Ermənistan da ölkəni idarə etmək üçün mübarizə aparan “oligarx” qrupları və ya klanlar arasında daxili çekişmələrlə xarakterizə edilən sistem mövcuddur və bununla Ermənistan himayədarlıq köklərinə əsaslanan sovet sistemində qayıdaraq Brüssel ilə əməkdaşlıq etməkdə maraqlı olan bir sıra postsovet ölkələrinin səy göstərdiyi Avropa İttifaqı tərəfindən qurulan demokratik prinsiplərdən uzaqlaşır.

Ermənistanın “Hraparak” qəzetinə istinadən R.Koçeryanın həbsxanadan çıxdıqdan sonra S.Sarkisyanla görüşünün təfərrüatlarından danışan jurnalist hər iki şəxsin N.Paşinyanı Ermənistan dövlətinə təhlükə hesab etdiyini və bu səbəbdən onların məqsədinin Paşinyan rejiminə son qoymaq üçün müxalifətdaxili ziddiyyətləri aradan qaldırmaq və müxalifəti birləşdirmək olduğunu bildirir.

lmuş əvvəlki Koçeryan və Sarkisyan hakimiyyətindən fərqli bir sistem yaratmaq ümidi bəsləyirdi. Lakin cəmi 2 il sonra xalqda N.Paşinyana münasibətdə konsensus kəskin azalmış və onunla hakimiyyətin digər təmsilçiləri və siyasi partiyaların liderləri arasında ciddi ziddiyyətlər ortaya çıxmışdır. Bu xüsusda, hazırda N.Paşinyanın ən təhlükəli rəqibi və düşməninə çevrilmiş “Çiçəklənən Ermənistan” partiyasının sədri Qaqik Tsarukyanı nümunə gətirən jurnalist qeyd edir ki, yerli iş adamı Q.Tsarukyan Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən təqdim edilmiş sübutlara əsasən 2017-ci il seçkiləri zamanı 17 mindən çox səs pul müqabilində aldığı üçün korrupsiyada ittiham edilərək parlamentdə keçirilmiş səsvermədən sonra toxunulmazlıq hüququndan məhrum edilmiş, əslində hakimiyyətin bu addımlarına səbəb isə Q.Tsarukyanın bir müddət əvvəl Paşinyan hökumətinin istefasını tələb etməsi olmuşdur.

Məqalədə qeyd edilir ki, Paşinyan hökumətinin tənqidçiləri sırasına, eyni zamanda, iyunun 25-də ötən ilin dövlət büdcəsinin müzakirəsi ilə bağlı parlamentin fəvqəladə iclası zamanı “İşıqlı Ermənistan” partiyasının deputatı Mane

Birliyi sayəsində Qafqaz bölgəsində yerləşdiyi təcrid vəziyyətindən çıxması imkan verən Rusiyanın dəstəyini yavaş-yavaş itirməkdədir.

Ermənistanın hazırda yaşadığı böhranın diplomatik çevrələrdə də ciddi müzakirə olunduğunu yazan jurnalist bu xüsusda diqqəti Ermənistanın Müqəddəs Taxtdakı keçmiş səfiri, S.Sarkisyanın kürəkəni Mikayel Minasyanın son açıqlamalarına yönəldir. Jurnalist bildirir ki, M.Minasyan N.Paşinyanı və onun həyat yoldaşını Anna Hakobyanı ölkənin gücünü, maliyyə və iqtisadi qaynaqlarını öz əlində cəmləşdirmək məqsədi daşıyan hakim bir elita yaratmaqda günahlandırır. Bu ittihamların Ermənistanın siyasi və diplomatik çevrələrində böyük səs-küyə səbəb olduğunu deyən jurnalist M.Minasyana istinadən N.Paşinyanın indi öz postunda əyləşərək artıq ölkədə demokratiyanın yoxluğunu inkar etmədiyini və bununla Ermənistanın bir növ “Paşinyanistan” (Paşinyan ölkəsinə) çevrildiyini bildirir. Məqalədə M.Minasyanın Rusiyada iyunun 17-də Krasnodar və Voronej şəhərlərində cinayət işlərinin açılması ilə ortaya çıxan tütün qaçaqmalçılığında, qanunsuz metal, brilyant ixracı, Gümrüdəki gömrük binası kimi dövlət infrastruktur layihələri

“Mətbuatımız dünya mediasında özünəməxsus rolunu seçilir”

“Bünövrəsi “Əkinçi” qəzetinin nəşri ilə qoyulan Azərbaycan milli mətbuatının keçirdiyi keçməkeşli və tarixi yol söz yox ki, xalqımızın şərəf salnaməsidir. Əbəs yerə deyil ki, hər il 22 iyul tarixində xalqımız Azərbaycan milli mətbuatının ildönümlərini çox böyük coşqu ilə qeyd edir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında SƏS Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev Azərbaycan milli mətbuatının 145 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı Sərəncama münasibət bildirərkən deyib.

edildi”. “SƏS” qəzetinin baş redaktoru daha bir önəmli tarixi hadisəni xatırladaraq deyib ki, xüsusilə 2000-ci ildə milli mətbuatımızın 125 illiyinin bütün ölkə miqyasında qeyd edilməsi və dövlət tərəfindən mükafatlandırılmaqla istiqamətində hər bir jurnalistin marağına cavab verən, sevincinə səbəb olan ənənənin təməli qoyuldu:

“Bundan sonra 22 iyul tarixi hər il ölkə jurnalistləri tərəfindən təntənə ilə qeyd olunmağa başladı. Bütün bunlar isə bilavasitə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən imzalanmış tarixi sərəncamdan sonra yaşandı. Belə bir möhtəşəm ənənə bu gün də Prezident İlham Əliyev tərəfindən çox böyük uğurla davam etdirilir. Mətbuatımızın ildönümləri və yubileylərində, o cümlədən 2005, 2010, 2015-ci, 2020 illərdə milli mətbuatın 130, 135, 140, 145 illiyi ilə bağlı verilən sərəncamlar, 2008-ci ildə təsdiq olunmuş “Mətbuatın inkişaf Konsepsiyası”, eyni zamanda, jurnalistlərə müxtəlif dövlət mükafatlarının, jurnalistlər üçün fərdi mənzillərin verilməsi bunun bariz nümunəsidir”.

Bəhruz Quliyev son olaraq qeyd edib ki, bu gün Azərbaycanda güclü, müstəqil, obyektiv informasiya daşıyıcısı olan, eyni zamanda dövlətçilik prinsiplərinə sədəqət nümayiş etdirən, milli maraqların təəssübkeşi olan mətbuatın formalaşması və inkişafı dövlətin mətbuat siyasətinin əsas prioritet istiqamətini təşkil edir. Həmçinin, əldə edilən uğurları nəticəsində Azərbaycan mətbuatı dünya mediasının tərkib hissəsində özünəməxsus rolunu seçilir: “Hazırda ölkə mətbuatının istənilən strukturu - qəzetlər, saytlar, portallar ölkəmizdə mövcud olan müasir media texnologiyalarından yararlanaraq tərəqqi yolunu davam etdirir, çoxminli oxucu kütləsinin marağını təmin edən informasiyalarla gündəmə daxil olurlar, vəzifələrinin öhdəsindən layiqincə gəlirlər. Mən də fürsətdən istifadə edərək, Azərbaycan dövlətçiliyinin qorunmasında, təbliğində və inkişafında fəaliyyət göstərən bütün media nümayəndələrini milli mətbuatımızın 145-ci ildönümü münasibəti ilə təbrik edir, fəaliyyətlərində davamlı uğurlar arzulayıram”.

“Milli Məclisdə qəbul olunmuş qanunlar ölkəmizin inkişafına mühüm töhfələr verəcək”

“Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi həm yaz, həm də növbədənəkar sessiyalar dövründə uğurla fəaliyyət göstərib”. Bunu SİA-ya Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədr müavini, “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu deyib. Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin martın 10-da VI çağırış Milli Məclisin ilk iclasında proqram xarakterli nitqində verdiyi tövsiyələrin yerinə yetirilməsi üçün parlamentdə ardıcıl tədbirlər görülüb. Ölkə başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən əsaslı və hərtərəfli islahatların tərkib hissəsi kimi parlamentin və onun komitələrinin rəhbərliyində müxalif partiyaların təmsilçilərinin yer alması siyasi sistemin yeni konfigurasiyasının formalaşması baxımından mühüm əhəmiyyətə malik olub.

“Azərbaycan Prezidentinin VI çağırış Milli Məclisin ilk iclasındakı çıxışı məzmun etibarilə konseptual, çağırışlar etibarilə tarixi çıxış idi. Əslində, bu çıxışda irəli sürülən fikirlər və vəzifə kimi müəyyənləşdirilə biləcək tövsiyələr siyasi sistemimizdə və ictimai münasibətlər sistemimizdə yeni tarixi mərhələ yaradacaq keyfiyyət mərhələsinin başlanğıcı da hesab edilə bilər. Çünki Prezident İlham Əliyev siyasi sistemimizin möhkəmləndirilməsi, siyasi proseslərin sağlam zəmində gücləndirilməsinin vacibliyi, genişmiqyaslı siyasi islahatların aparılması və yeni siyasi konfigurasiyadan danışdı. Bunlar önümüzə nə qədər dərin və məzmunlu islahatların həyata keçiriləcəyinin anonsu, bu islahatları təmin edəcək siyasi iradənin qətiyyəti idi. Elə yeni parlamentin tərkibi və parlament rəhbərliyinin çoxpartiyalı əsaslarda formalaşması da bunun əyani sübutudur. Çünki bu vaxta qədər parlamentarizm tariximizdə Milli Məclisin Sədr müavinlərinin müxalifət və bitərəf deputatlardan təşkil olunması təcrübəsi yox idi və altıncı çağırışda bu, bir ilk oldu. Paralel olaraq komitə sədri və müavinlər səviyyəsində də müxalif və bitərəflərin iştirakçılığının təmin olunması artıq Milli Məclisdə yeni siyasi konfigurasiya yaratdı ki, bu da ayrıca bir yenilikdir”, - deyir millət vəkili sözləyib.

Hikmət Babaoğlu yaz sessiyasının ilk

günlərindən sədr, Sahibə xanım Qafarovanın təşəbbüsü ilə bir sıra digər yeniliklərlə bərabər, Milli Məclisin strukturunda islahatlar həyata keçirilməsinin də mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu deyib: “Hazırda Azərbaycanın indiki inkişaf mərhələsində elə inkişafın özünü gətirdiyi yeni şərtlər formalaşmış ki, bu da yeni milli və global çağırışlar kontekstində daha dinamik və daha səmərəli fəaliyyət tələb edir. Ölkəmizdə köklü islahatlar həyata keçirilir və bu islahatlar kompleks karakter daşıyır. Milli Məclisdə həyata keçirilən islahatları da bu kontekstdə qiymətləndirmək lazımdır. Məlumdur ki, Milli Məclis Aparatında islahatlar nəticəsində 9 şöbə, İşlər İdarəsində isə 4 şöbə yaradılıb. Yeni bir şöbə - İcra hakimiyyəti orqanları ilə əlaqələr şöbəsi yaradılıb ki, bu şöbənin fəaliyyətinin əsas istiqaməti qanunvericilik hakimiyyəti ilə icra hakimiyyətləri arasında birgə fəaliyyəti və sıx əməkdaşlığı təşkil etməkdir. İslahatlar parlamentin işinin daha səmərəli surətdə təşkil və təmin edilməsinə öz müsbət təsirini göstərir”.

Millət vəkili deyib ki, Milli Məclisin sessiyaları ərzində Nazirlər Kabinetinin, Hesablama Palatasının, İnsan hüquqları üzrə Müvəkkilin, Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqan və İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun hesabat və məruzələri dinlənilib: “Parlamentin fəaliyyətində yeni tendensiyalardan biri qanun layihələri ilə bağlı ictimai dinləmələrin keçirilməsinə geniş yer verilməsi olub. Təcrübə göstərir ki, bu cür dinləmələr qanun layihələri üzərində iş prosesində qarşıya çıxan məsələlərin həll edilməsinə və nəticə etibarilə layihələrin keyfiyyətinin yüksəlməsinə kömək göstərir”.

Deputat Milli Məclisin pandemiya şəraitində öz işini səmərəli şəkildə təşkil etdiyini söyləyib. Bu dövrə parlamentdə xüsusi iş qaydası tətbiq edilib. Komitələrin iclasları onlayn rejimdə keçirilib. Onun sözlərinə görə, bu dövrdə mühüm tədbirlərdən biri də yaz sessiyası ərzində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlanmış qanvermə aksiyasında Milli Məclisin deputatlarının və əməkdaşlarının fəal iştirakı olub. Millət vəkili deyib ki, koronavirus pandemiyası Milli Məclisin beynəlxalq əlaqələrinin intensivliyinə müəyyən təsir göstərsə də, parlamentin rəhbərliyi, komitələrin sədrləri, beynəlxalq parlament təşkilatlarında nümayəndə heyətlərimiz öz həmkarları ilə onlayn rejimdə bir sıra görüşlər keçirib və müzakirələr aparıblar. Hikmət Babaoğlu hesab edir ki, bütövlükdə yaz və növbədənəkar sessiyalar ərzində qəbul olunmuş qanunlar ölkəmizin gələcək inkişafına, islahatlar prosesinə mühüm töhfələr verəcək.

Azərbaycan OPEC+ formatının genişlənməsini dəstəkləyir

Azərbaycanın Energetika naziri Perviz Şahbazov neft hasilatının azaldılması üzrə OPEC+ sazişinin iştirakçılarının sayını artırmağa çağırır. SİA-nın məlumatına görə, nazir bu barədə Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi və “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun onlayn formatda birgə keçirdiyi “Global energetika və beynəlxalq siyasi risklər” adlı beynəlxalq konfransında çıxışı zamanı çağırış edib. “Neft bazarındakı sabitlik bütün iştirakçıların maraqlarına cavab verir. Bu baxımdan ölkələri, digər istehsalçıları cəlb etməklə OPEC+ formatının daha da genişləndirilməsini vacib sayıram”, - P.Şahbazov deyib. O əlavə edib ki, Azərbaycan OPEC+ sazişinə əsasən, öhdəliklərini bundan sonra da yerinə yetirmək niyyətindədir: “Azərbaycan öhdəliklərə sadıqlığını təsdiqləyir və bundan sonra da neft bazarında sabitliyin təmin olunmasında fəal rol oynayacaq”.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun artilleriya bölmələrinin döyüş atışlı təlimi keçirilib

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun reaktiv raket-artilleriya bölmələrinin döyüş atışlı taktiki təlimi keçirilib. Müdafiə Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, plana əsasən yaylım atışlı reaktiv sistemlər “Həyəcan” signalı ilə daimi dislokasiya məntəqələrindən cəmləşmə rayonlarına çıxarılıb. Şərti düşmənin fəaliyyətinin yerüstü kəşfiyyat vasitələri və pilotsuz uçuş aparatları ilə izlənilirdi təlimdə yaylım atışlı reaktiv sistemlərdən planlı və plandankənar hədəflərə qurğular, batareyalar və divizionlar tərkibində atışlar icra edilib. Təlimin senarisi-nə uyğun olaraq ehtiyat mövqelərə yerləşməyə edən bölmələr yeni aşkar olunmuş hədəfləri məhv ediblər. Düşmənin qəfil hücumunun dəf edilməsi və müdafiənin əlverişli hədlər üzrə bərpası mövzusunda keçirilən təlimdə tapşırıqlar uğurla yerinə yetirilib.

Xüsusi karantin rejimi 20 iyul saat 06:00-dək uzadılır

Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasının yayılması ilə bağlı sanitar-epidemioloji vəziyyətin təhlilinə əsasən son günlər Goranboy, Göygöl və Mingəçevir şəhərləri, Bərdə, Xaçmaz, Samux, Siyəzən və Şəki rayonlarında yüksək yoluxma faktları aşkar edilib. Operativ Qərargahdan SİA-ya verilən məlumata görə, COVID-19 virusunun yayılma sürətinin azaldılması, eləcə də onun törədə biləcəyi fəsadların minimuma endirilməsi məqsədilə Goranboy, Göygöl və Mingəçevir şəhərləri, Bərdə, Xaçmaz, Samux, Siyəzən və Şəki rayonları daxil olmaqla, Bakı, Cəlilabad, Gəncə, Lənkəran, Masallı, Sumqayıt, Yevlax şəhərlərində və Abşeron rayonunda xüsusi karantin rejimi 2020-ci il 5 iyul saat 06:00-dan 20 iyul saat 06:00-dək uzadılır.

11 iyul saat 00:00-dan 13 iyul saat 06:00-dək;

18 iyul 00:00-dan 20 iyul saat 06:00-dək.

- Virusla yoluxma dinamikasının azaldılması istiqamətindəki tədbirlər çərçivəsində bütün ölkə ərazisində ictimai yerlərdə, o cümlədən küçələrdə, bulvarlarda 5 nəfərdən artıq qruplarda cəmləşmək qadağan edilir.

Xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirildiyi Bakı, Cəlilabad, Gəncə, Goranboy, Göygöl, Lənkəran, Masallı, Mingəçevir, Sumqayıt, Yevlax şəhərlərində və Abşeron, Bərdə,

Xaçmaz, Samux, Siyəzən və Şəki rayonları ərazisində 2020-ci il 20 iyul saat 06:00-dək həmçinin aşağıda qeyd edilən iş və xidmət sahələri üzrə fəaliyyətə icazə verilmir:

- nəzdindəki ərzaq mağazaları və apteklər istisna olmaqla, iri ticarət mərkəzlərinin fəaliyyəti;

- ictimai iaşə obyektlərində müştərilərə yerində xidmətlər;

- muzey və sərgi zallarının fəaliyyəti;

- bərbərxanaların, gözəllik salonlarının fəaliyyəti və kosmetik xidmətlər (o cümlədən, bu sahələrdə müştərinin evində və ya digər məkanda xidmət);

- təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti (onlayn imtahan, müsabiqə və müsahibələr istisna olmaqla);

- açıq havada idman yarışlarının və oyunlarının keçirilməsi.

Xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirildiyi şəhər və rayonlarda şəxslərin yaşayış yerini və olduğu yeri tərk etmələrinə aşağıdakı hallarda yol verilir:

- təcirəsalınmaz tibbi zərurətlə və hər hansı bir qrafik üzrə müalicə almaqla əlaqədar; (SMS icazə və "E-Təbib" mobil tətbiqi vasitəsilə)

- ərzaq və digər gündəlik tələbat mallarının, habelə dərman vasitələrinin alınması, dövlət xidmətlərindən, bank, poçt və fəaliyyətinin davam etdirilməsinə icazə verilən iş və xidmət sahələrində göstərilən digər xidmətlərdən istifadə edilməsi zərurəti ilə, həmçinin açıq havada vaxtın keçirilməsi ilə əlaqədar; (SMS icazə və "E-Təbib" mobil tətbiqi vasitəsilə)

- yaxın qohumunun dəfnində iştirakla əlaqədar. (102 Xidməti - Zəng Mərkəzi vasitəsilə)

Şəxs yaşayış yerini və olduğu yeri yalnız müsbət cavab aldıqdan sonra tərk edə bilər. Həyat və sağlamlığa bilavasitə təhlükəli vəziyyət yarandıqda yaşayış yerini və olduğu yeri tərk etmək üçün SMS - məlumatın göndərilməsi tələb olunmur. Həmçinin şəxslər məhkəməyə və ya hüquq mühafizə orqanlarına çağırıldıqda SMS - məlumat göndərilmədən yaşayış yerini və olduğu yeri tərk edirlər. Bu halda onlar məhkəməyə və ya hüquq mühafizə orqanına çağırılmalarına dair sənədi polis əməkdaşlarının tələbi ilə onlara təqdim etməlidirlər.

Fəaliyyətinə icazə verilən qurum və sahələrin işləyən əməkdaşları isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 19 iyun 2020-ci il tarixli 208 nömrəli Qərarı üzrə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq xidməti vəsiqələr və ya "icazə.e-gov.az" portalı vasitəsi ilə hərəkət edə bilər.

Beynəlxalq və ölkədaxili uçuşlara müvafiq reys üçün bileti olan şəxslərin yaşadıqları və ya olduqları yerdən hərəkətinə onların biletləri əsasında, dövlət sərhədindən müvafiq qaydada ölkəyə daxil olan şəxslərin yaşadıqları və ya olduqları yerə gəlməsinə isə onların pasportuna vurulmuş ştamp əsasında yol verilir. Nəzərdə tutulan qaydalarla şəxslərin hərəkəti zamanı onların üzərində şəxsiyyət təsdiq edən sənədlərin olması məcburidir. Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə müəyyən edilmiş hərəkət məhdudiyyətlərinin tətbiqi qaydalarının pozulmasına görə fiziki, hüquqi və vəzifəli şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada inzibati və cinayət məsuliyyəti daşıyırlar.

Qərarla müəyyən edilmiş hərəkət məhdudiyyətlərinin tətbiqi qaydalarına riayət olunmasına nəzarət Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir.

Mövcud sanitar-epidemioloji vəziyyətdən irəli gələrək bir daha hamını şəxsi gigiyena, eləcə də tibbi-profilaktik qaydalara əməl etməyə, özünü və yaxınlarını virusa yoluxmaqdan maksimum qorumaq üçün preventiv tədbirlərin şərtlərinə əməl etməyə çağırılıq. Bu müddətdə yalnız ciddi ehtiyac yarandıqda evdən çıxmaq, ictimai yerlərdə digər şəxslərlə minimum kontaktda olmaq zəruridir.

Azərbaycanda daha 572 nəfər koronavirusa yoluxub

Azərbaycan Respublikasında koronavirus infeksiyasına daha 572 yoluxma faktı qeyd alınıb, 364 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb. Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 8 nəfər vəfat edib.

Hazırkı dövrdə ölkəmizdə 18 min 684 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib. Onlardan 10 min 425 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 228 nəfər vəfat edib. Aktiv xəstə sayı 8031 nəfərdir. Ötən müddət ərzində 495 min 828 test aparılıb. Bugünkü test sayı isə 6976-dır.

Serj Sarkisyanın məhkəməsi niyə təxirə salındı?

Ermənistanın eks-prezidenti Serj Sarkisyanın məhkəmə prosesi təxirə salınıb. SİA Ermənistan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, məhkəmə avqustun 6-da baş tutacaq. Hakim Vaqə Misakyan Sarkisyanın vəkillərinin müraciəti əsasında, pandemiya görə proses təxirə salınıb. Xatırladaq ki, Serj Sarkisyan eks-kənd təsərrüfatı naziri Serqo Karapetyan və s. şəxslər 1 milyon dollarlıq korrupsiya sxemində ittiham olunurlar.

"Joxovurd" qəzeti: "Ermənistanın turizm agentlikləri bağlanmaq astandadır"

Ermənistanda turizm agentlikləri bütün dünyada yayılmış və sərhədləri bağlayan koronavirus epidemiyası səbəbiylə bağlanmaq ərəfəsindədirlər. SİA Ermənistan məxsus mətbuat səhifələrində yayımlanan məlumatlara istinadən xəbər verir ki, bu barədə "Joxovurd" qəzeti yazır.

"Vardan səyahət" turizm agentliyinin direktoru Vardan Sarkisyan, armlur.am saytına verdiyi müsahibədə agentliyin işçilərinin üç ay evdən işlədiyini söyləyib. "Bazarı tanıdığım üçün deməliyəm ki, bir çox turizm agentliyi bağlanmışdır. Çünki insanlar icarə pulunu verə bilmir və obyektlərini özləri icarəyə verirlər. Bunun nəticəsində bir çox vətəndaş işsiz qalır. Vəziyyət turizm sənayesinə mənfi təsir göstərib", deyərək Vardan Sarkisyan bildirdi. Nəşr turizm şirkətlərinin ağır maliyyə itkisi etdiyini də qeyd edir. "Vardan səyahət" agentliyinin direktorunun sözlərinə görə, onlar da itki veriblər.

"Əgər qazana biləcəyimiz qazancı da əlavə etsək, yenə də itkilər çox böyükdür. Əslində, may-avqust ayları arası turizm agentlikləri üçün zirvə mövsümüdür və hamının dincəlməyə yollandığı vaxtdır. Bu zaman fasiləsində qazancımız olmadığına görə əlavə xərc çəkirik, vəsait itiririk. Məsələn, hər ay binalar üçün kirayə haqqı ödəyirəm. Hər gün itkilərimiz olur", deyərək sözügedən turizm agentliyinin direktoru etiraf edib.

Ticarət obyektlərində nəzarət gücləndirilir

İqtisadiyyat Nazirliyində iri market şəbəkələrinin rəhbərləri və menecerləri ilə onlayn görüş keçirilib. Görüşdə İqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov, nazirliyin digər rəhbər vəzifəli şəxsləri və Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin (TƏBİB) nümayəndələri iştirak edib. SİA-nın xəbərinə görə, İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİ-A) təşkilatçılığı ilə keçirilmiş tədbirdə iri market şəbəkələrinin fəaliyyəti zamanı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin və Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın müəyyənləşdirdiyi zəruri sosial davranış qaydalarına və sanitar-epidemioloji tələblərə, ticarət və xidmət sahələrində koronavirus (COVID-19) infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınması profilaktikasına əməl olunması vəziyyəti müzakirə

edilib. Tədbirdə satıcıların, istehlakçıların qoruyucu vasitələrdən istifadəsinin, sosial məsafənin gözlənilməsinin, marketlərə istehlakçıların məhdudiyətli girişinin zəruriliyi, ticarət obyektlərinin dezinfeksiyaedici vasitələrlə təmin olunmasının zəruriliyi bir daha sahibkarların diqqətinə çatdırılıb.

Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun gündən-günə artması qaçılmazdır və labüddür

Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Kamran müəllim, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyası ilə mübarizə ilə bağlı BMT Baş Assambleyasının sessiyasının keçirilməsi haqqında təklifi dünyanın 130 ölkəsi tərəfindən dəstəklənib. Bu hadisənin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

Məlum olduğu kimi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Assambleyasının koronavirus pandemiyasına qarşı mübarizəyə həsr olunmuş xüsusi sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində Hərəkatın üzvü olan dövlətlərin pandemiyaya qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun bu il mayın 4-də videokonfrans vasitəsilə keçirilmiş Zirvə Görüşü zamanı səsləndirilmişdir. Təşəbbüs nəzərdən keçirilərək Hərəkatın üzvü olan 130-dan çox ölkə yekdilliklə dövlət başçılarımızın təklifini dəstəkləmiş, bununla bağlı BMT-nin baş katibinə müraciət ünvanlanmışdır. Nəticədə, təşkilatın üzvü olan 2/3-dən çoxu Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsünə öz birmənalı dəstəyini göstərmişdir.

Keçiriləcək tədbirin əhəmiyyətindən danışıraq qeyd etmək istərdim ki, hal-hazırda bütün dünyanın COVID-19 pandemiyası ilə, sözün əsl mənasında, vuruşduğu bir zamanda bu global təhlükə ilə mübarizədə dünya dövlətlərinin həmrəyliyinə mühüm rol oynayacaq məqsəd kimi ön plana çıxır. Bu məqsədə nail olunmasında ölkəmiz xüsusi fəallıq göstərir, cənab Prezidentin təşəbbüsü ilə Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası və Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində koronavirus

pandemiyası ilə mübarizə mövzusunda yüksək səviyyəli onlayn tədbirlər keçirilib və bu global bəla ilə mübarizədə, həm də onun təsirlərinin azaldılmasında dövlətlərarası əməkdaşlığın, koordinasiyanın və həmrəyliyin rolu və əhəmiyyəti müzakirə olunub. Bu mövzunun BMT-nin Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasında müzakirəyə çı-

xarılması isə dünyada cəryan edən bu böhranın nəticələrinin aradan qaldırılmasına, beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsinə, dövlətlər arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsinə, dünya əhalisinin sağlamlığının qorunmasına xidmət edəcəkdir.

- Sizcə, bu əmil ölkəmizin beynəlxalq müstəvidə nüfuzunun daha da artmasına necə təsir göstərəcək?

İlk növbədə qeyd edilməlidir ki, Azərbaycan pandemiyası dövründən öncə də dünyada nüfuzu böyük, mövqeyi möhkəm dövlət kimi qəbul olunub, ölkəmizin həm xarici siyasəti, həm də daxili islahatları dünya birliyi tərəfindən hər zaman yüksək qiymətləndirilib. Dostluq, əməkdaşlıq və həmrəylik niyyətlərini özündə əks etdirən və ölkəmizin başçısı cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasət dünya dövlətləri ilə uğurlu qarşılıqlı fəaliyyətin bərqərar olunması, onların Azərbaycanın irəli sürdüyü təşəbbüslərə birmənalı qoşulması, dövlətimizin beynəlxalq həmrəylik məsələsində ən aparıcı rol oynaması üçün əlverişli şərait yaratmışdır.

Koronavirus pandemiyasının ilk günlərindən Azərbaycan həm ölkə ərazisində, həm də regional və beynəlxalq səviyyədə səmərəli və məhsuldar fəaliyyət göstərmişdir. Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə də COVID-19-a qarşı mübarizədə yüksək fəallıq göstərmişdir, 30-dan artıq ölkəyə yardım təşkil edib, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına könüllü ianə edib, bu əməllərlə dünyanın rəğbətini qazanıb.

Bu gün isə Prezident İlham Əliyevin BMT Baş As-

sambleyasının dövlət və hökumət başçılarının səviyyəsində videokonfrans vasitəsilə COVID-19-a qarşı mübarizəyə həsr olunmuş xüsusi sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsünə verilən dəstək isə həm xarici dövlətlərin, həm də beynəlxalq təşkilatların ölkəmizə olan ən böyük etimadın göstəricisidir.

Bu həm də onu göstərir ki, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun gündən-günə artması qaçılmazdır və labüddür, cənab Prezidentin isə dünya problemlərinə düzgün və pragmatik yanaşması, müdrik baxışı və global liderlik keyfiyyətlərinin nümayiş etdirilməsi göz qabağındadır.

- BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi pandemiya ilə mübarizədə dünya ölkələrinin birgə səylərini nə dərəcədə birləşdirəcək?

Əslində, cənab Prezidentin BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması təşəbbüsü zərurətdən irəli gəlir. Etiraf etmək lazımdır ki, hal-hazırda dünyada koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində müşahidə etdiyimiz vəziyyət o qədər də ürəkəçən deyil. Bəzən pandemiya ilə mübarizə prosesində çətinlik, gərginlik müşahidə edilir, bəzi dövlətlər yalnız öz təcrübəsinə və resurslarına söykənərək bu global bəlaya qalib gəlməyə çalışırlar. Lakin pandemiya global xarakter daşdığından, təbii ki, dünya dövlətlərindən həmrəyliyin nümayiş etdirilməsi və birgə səylərin göstərilməsi tələb olunur. Eyni zamanda, pandemiya qarşı mübarizə prosesində səhiyyə sistemlərində olan boşluqların, dövlətlərin cəmiyyətlərinə sosial və iqtisadi təsirlərin aradan qaldırılması üçün onların genişmiqyaslı dəstəyə ehtiyacı var. Və bu dəstəyə məhz çoxtərəfli əməkdaşlıq və həmrəylik sayəsində nail olmaq mümkündür. Yalnız belə olan halda nəticələr əldə etmək mümkündür.

Bu baxımdan da, böyük ümidlər və əminlik var ki, BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyası pandemiya ilə mübarizədə dünya birliyində həmrəyliyin tam bərqərar olunmasına, beynəlxalq çoxtərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsinə və bu global təhlükənin geri çəkilməsi üçün ən səmərəli və düzgün yolun tapılmasına xidmət edəcəkdir.

Bəhram Bağırzadə süni nəfəs aparatından ayılıb və şüuru açıq vəziyyətdədir

“Əməkdar artist Bəhram Bağırzadə süni nəfəs aparatından ayılıb və şüuru açıq vəziyyətdədir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında əməkdar artistin həyat yoldaşı Şəhla Bağırzadə deyib. Məlumat üçün bildirik ki, B.Bağırzadə iki gün əvvəl ECMO cihazından ayrılıb. Qeyd edək ki, ECMO - ekstrakorporal membran oksigenlənmə cihazı olub, ağciyər və ürək yerinə 2-3 həftə funksiyaları göstərərək, mövcud olan problemin həlli üçün həkimlərə vaxt qazandıran bir müalicə üsuludur.

Azərbaycanda indiyədək 2,3 milyon tondan çox taxıl yığılıb

Azərbaycanda taxıl zəmilərinin 70,5 faizində biçin başa çatıb. İyulun 2-nə olan operativ məlumata görə, 716682 hektar biçilmiş sahədən 2269775,4 ton məhsul yığılıb. Hazırda taxıl üzrə orta məhsuldarlıq 31,7 sent/ha təşkil edir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, arpa sahələrinin biçini yekunlaşmaq üzrədir. Ölkə üzrə 370 min hektara yaxın payızlıq arpa əkinini aparılıb, bugünədək 322878 hektar sahədə biçin başa çatıb. Hazırda dağətəyi rayonlarda arpa biçini davam edir.

Sahələrdən ümumilikdə 976992,6 ton arpa yığılıb. Arpa üzrə orta məhsuldarlıq 30,3 sentner təşkil edir. Dağətəyi rayonların əksəriyyətində arpa biçini başa çatıb.

Buğda sahələrində də biçin davam edir. Ölkə üzrə 641 min hektar buğda sahəsinin 393804 hektarında biçin yekunlaşmışdır. Sahələrdən 1292782,8 ton buğda yığılıb. Buğda üzrə orta məhsuldarlıq hazırda 32,8 sentner təşkil edir.

Bu günə olan operativ məlumata görə, biçin prosesində 1426 kombayn iştirak edir. Bunlardan 465-i “Aqrolizinq” ASC-nin biçin aparılan bölgələrdəki rayon bölmələrinin balansında olan kombaynlardır. “Aqrolizinq” tərəfindən biçin başa çatmış Aran bölgələrindən və biçin aparılmayan dağlıq bölgələrdən aktiv biçin zonasına əlavə 226 kombayn dislokasiya olunub.

“Özümüzü və ətrafımızı bu virusdan qoruyaq, dövlətin məsləhətinə riayət edək”

“Son zamanlar sosial şəbəkələrdə COVID-19 ilə əlaqədar olaraq ölkədə tətbiq edilən xüsusi karantin rejimi ilə bağlı həqiqətə uyğun olmayan şəhiylərin şahidiyik. İstisna deyil ki, bu şəhiylər bəzi dairələr tərəfindən məqsədyönlü şəkildə yayılır. Əfsuslar olsun ki, məsləhətdən məlumatlı olmayan bəzi sadə insanlar belə dezinformasiyaları yayımlayıb. Təxribatlarına kömək etmiş olurlar”. Bunu SİA-ya politoloq Zaur Məmmədov deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, dünyanın bütün ölkələrində hal-hazırda pandemiyanın yeni dalğasının şahidiyik: “ÜST-ün statistikasına da nəzər salsaq COVID-19 virusuna yoluxmuş ölkələr içərisində məhz ən qabaqcıl səhiyyəyə malik olan inkişaf etmiş dövlətləri görə bilərik. Unutmaq olmaz ki, dünya hələ bu səviyyədə global virusla qarşılaşmamışdır. Koronavirusla mübarizə aparılan dövlətlər sırasında ölkəmiz xüsusi çəkiyə malikdir. Bu aylar ərzində pandemiyanın geniş yayılmaması, onun sosial və iqtisadi nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində mühüm işlər görülməkdədir. Respublikada koronavirus xəstələrinin müalicəsinə 20-dən çox xəstəxana ayrılıb, regionlar da əhatə olunmaqla 5 modul tipli xəstəxana istifadəyə verilib, daha 5 belə xəstəxananın yaxın günlərdə istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. Bu müddət ərzində səhiyyə işçilərinin xidmətlərini xüsusiylə vurğulamaq lazımdır.

Eyni zamanda koronavirusa yoluxmanın qarşısının alınması istiqamətində müvafiq profilaktik tədbirlər, o cümlədən, yollarda, ictimai iaşə obyektlərində, insanların kütləvi toplaşdığı yerlərdə, binaların bloklarında, liftlərində və sair yerlərdə dezinfeksiya işləri aparılmaqdadır.

Xüsusi ilə qeyd edilməlidir ki, COVID-19 ilə bağlı bütün analizlər pulsuz olaraq dövlət tərəfindən həyata keçirilir. Ən müasir 23 laboratoriyada analizlər yoxlanılmaqdadır. Hal-hazırda gündəlik test sayı 5.500 - 9.500 arasında dəyişməkdədir. Beləliklə, bütün dünyada olduğu kimi cəmiyyətimiz də bu COVID-19 bəlasıyla üz-üzədir. Çalışsın ki, özümüzü və ətrafımızı bu virusdan qoruyaq, dövlətin məsləhətinə riayət edək”.

Nursultan Nazarbayev koronavirusdan sağalıb

Qazaxıstanın sabiq Prezidenti Nursultan Nazarbayev koronavirusdan sağalıb. Bu barədə sabiq Prezidentin mətbuat katibi öz “Twitter” səhifəsində yazıb. Məlumat əsasən, N.Nazarbayevin təkrar verdiyi test mənfəi nəticələnib. Həkimlərin tövsiyəsinə əsasən o, özünü təcrid rejimini davam etdirəcək. Qeyd edək ki, N.Nazarbayev iyunun 18-də koronavirusa yoluxmuşdu. Onun xəstəliyinin simptomuz keçdiyi məlumat verilmişdi. Bu müddət ərzində o, həkimlərin nəzarətində olub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin koronavirus pandemiyasına qarşı mübarizə ilə bağlı təşəbbüsləri beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir

Milli Məclisin deputatı, siyasi elmlər doktoru Elman Nəsirovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Elman müəllim, bildiyimiz kimi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin koronavirus pandemiyasına qarşı mübarizəyə həsr olunmuş BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi ilə bağlı təklifi 130 dövlət tərəfindən dəstəklənib. Bu barədə fikirlərinizi bilmək istərdik...

- Bu gün COVID-19 pandemiyası bütün dünya dövlətlərini öz əsarəti altına alıb. Sözün həqiqi mənasında dünya dövlətləri bu ümumi bəla ilə müharibə vəziyyətindədir. Əslində, biz əsrin müharibəsini yaşayırıq. Bu realıqda hər bir dövlət öz məsuliyyətini ortaya qoymalıdır. Bu realıqda dövlətlərin birgə səyləri ümumbəşəri bəlaya qalib gəlməsində çox böyük rol oynaya bilər. Yəni, birliyimizə, həm-

rəyliyimizə, məsuliyyətimizə böyük ehtiyac var. Bu, həm milli səviyyədə, həm regional, həm də beynəlxalq səviyyədə belədir. Bu məntiqdən də çıxış edərək Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev həm milli, həm regional, həm də global səviyyədə pandemiya qarşı mübarizədə ardıcıl, sistemli addımlar atır və bu addımlar həm ölkə ictimaiyyəti, həm də beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

Xüsusilə, cənab Prezidentin mayın 4-də Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin Təmas Qrupunun Zirvə Görüşündə pandemiya qarşı ilə bağlı BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması ilə əlaqədar təşəbbüsü çox böyük beynəlxalq rezonansa səbəb oldu. Cənab Prezidentin bu təşəbbüsü may ayının 13-də Nyu-Yorkda Qoşulmama Hərəkatının koordinasiya bürosunda müzakirə olunub və yekdilliklə dəstəklənib, Qoşulmama Hərəkatının adından BMT Baş katibinə müraciətin qəbul edilməsi razılaşıdırılıb. Bunun ardınca Prezident İlham Əliyev Qoşulmama Hərəkatının sədri olaraq BMT Baş katibinə müraciət edib və bu müraciət BMT Baş katibliyi səviyyəsində qəbul edilib.

Ümumiyyətlə, BMT Nizamnaməsinin 20-ci maddəsindən çıxış edərək 3 halda xüsusi sessiyanın çağırılması mümkündür. Birincisi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzv-

ləri, ikincisi, Baş Assambleyanın üzvlərinin mütləq əksəriyyəti xüsusi sessiyanı tələb etməlidir. Üçüncüsü isə BMT-nin üzvü olan istənilən dövlətin təşəbbüsü əksəriyyət tərəfindən dəstəkləndiyi halda xüsusi sessiya çağırıla bilər.

Azərbaycan Prezidentinin bu təşəbbüsünü artıq 130-dan çox dövlət dəstəkləyib. Bu təşəbbüsü yeganə dəstəkləməyən, hətta BMT Baş katibinə etiraz məktubu göstərən isə Ermənistan olub. Yəni, Ermənistan dövləti bütün dünyanı hədələyən, bəşəriyyəti ölümlə hədələyən bəlaya qarşı ümumi mübarizə prosesində bu cür unikal təşəbbüsü dəstəkləməkdən imtina edir. Bununla da, özünü bütün dünyanın gözündə ifşa edir ki, Ermənistan hansı hansı mahiyyətli dövlətdir: Ermənistan faşist mahiyyətli dövlətdir və ondan bundan artığını gözləmək mümkün deyil.

- BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması proseduru necədir? Hansı hallarda xüsusi sessiya çağırıla bilər?

- Bilirsiniz ki, Azərbaycanın təşəbbüsünü Qoşulmama Hərəkatının üzvləri, Avropa İttifaqının aparıcı dövlətləri, Afrika, Asiya, Latin Amerikası ölkələri müdafiə edib. Cənab Prezidentin dediyi kimi, Azərbaycan dünya miqyasında elə də böyük dövlət deyil, lakin bizim sözümlərimizin mənası və çəkisi böyükdür. Bəli, Azərbaycan dövlətinin və onu ali rəhbərinin sözünün mənası və çəkisi olduqca böyükdür. Dünyanın təhdid olunduğu bir realıqda hər bir dövlət və lider öz simasını ortaya qoyur. Bu gün sözün həqiqi mənasında Azərbaycan dövləti, onun lideri cənab İlham Əliyev bütün dünya üçün bir nümunədir. Çoxları güman edirdilər ki, yaqın ki, dünyanı təhdid edən

ümumbəşəri bəlaya qarşı mübarizədə ən böyük öhdəliyi üzərinə BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri olan ABŞ, Fransa, Rusiya, Böyük Britaniya və virusun yayıldığı Çin götürərək analoji təşəbbüslə çıxış edəcək. Amma belə olmadı. Bu təşəbbüslə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev çıxış etdi. O dövlət ki, iki il BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü olub, iki dəfə bu quruma sədrlik edib. Bütün bu amillər göstərir ki, bu gün beynəlxalq ictimaiyyət arasında Azərbaycanın, onun Prezidenti cənab İlham Əliyevin çox böyük nüfuzu var. Dövlətimizin başçısının hər bir təşəbbüsü beynəlxalq aləmdə çox ciddi rezonansa səbəb olur, təşəbbüsləri bir-mənalı şəkildə dəstəklənir.

- Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi COVID-19 pandemiyasına qarşı beynəlxalq mübarizədə nə kimi töhfələr verəcək?

- Yaqın ki, postpandemiya dövründə əsrin müharibəsi hesab edilən COVID-19-a qarşı mübarizə məsələlərində hansı dövlətin, hansı liderin və hansı xalqın hansı davranışı ortaya qoyduğu geniş müzakirə olunacaq. Bu müzakirələr artıq bu gün başlayıb və bütün dünya bir daha etiraf edəcək ki, beynəlxalq səviyyədə pandemiya qarşı mübarizə prosesinin qəhrəmanı Azərbaycan dövləti və şəxsen Prezident İlham Əliyevdir.

Bu mübarizənin ən böyük əhəmiyyəti ondadır ki, bu təkcə, Azərbaycanı bu bəladan himz etmir. Bu təşəbbüs global səviyyədə pandemiya qarşı mübarizə prosesinə çox böyük töhfə verir. İlk növbədə, bəlaya qarşı iqtisadi səylərin bir-

ləşməsi mənafeyinə xidmət edir, daha çox əziyyət çəkən kasıb ölkələr dəstəyi özündə ifadə edir. Bundan əlavə, tibbi səylərin birləşdirilməsini özündə ehtiva edir. Çünki nə qədər peyvənd tapılmayıb, dünya üçün təhlükə davam edəcək. Peyvənd tapılsa belə, bütün üzv dövlətlər üçün əlçatan olacaqmı? Bu proses necə gedəcək? Bunlar aktualdır. Sessiyada bu sualların cavabları da tapıla bilər.

Bütün dünya şahidlik edəcək ki, heç bir dövlətin irəli gəlib bu ümumi bəlaya qarşı mübarizə prosesində ən yüksək səviyyədə, BMT Baş Assambleyası səviyyəsində ideya, təşəbbüs ortaya qoymadığı realıqda, bir çoxları özünə qapanıb izolyasiya yolunu seçdiyi realıqda, bir çox böyük dövlətlərin geosiyasi maraqlarının yenidən üzə çıxdığı realıqda, Azərbaycan dövləti, onun Prezidenti İlham Əliyev bütün ölkələri həmrəyliyə, böyük məsuliyyət ortaya qoymağa çağırır. Bu çağırışın əsas fəlsəfəsi odur ki, gəlin birləşək, umküsü kənara qoyub, geosiyasi ambisiyanı kənara qoyub gözəgörünməz düşməne qarşı birgə mübarizə aparaq. "Biz birlikdə güclüyük"-deyən cənab Prezidentin bu çağırışı global miqyasda böyük əhəmiyyət və məna kəsb edir. Bu təşəbbüsün özünə "biz birlikdə güclüyük" məntiqindən çıxış edərək qiymət vermək lazımdır. BMT-nin 193 üzv dövləti bir yerdə olub ümumi bəlaya qarşı bir mövqedən çıxış edərsə, biz mütləq qalib gələ bilərik.

Bütün bunlar onu göstirir ki, Azərbaycan dövləti bu tarixi sınaqdan üzuağ çıxdı və gələcək nəsillər qarşısında üzuağdır. Sözün həqiqi mənasında, Azərbaycan dövləti ümumi bəlaya qarşı mübarizə prosesinə çox böyük töhfələr verən dövlət kimi özünü dünyaya nümayiş etdirir.

Elşən Musayev: "Prezidentimizə verilən dəstək ölkəmizə olan etimadın əyani göstəricisidir"

"COVID-19 pandemiyası dünyanı cənginə aldığı gündən etibarən məlum pandemiya ilə mübarizə istiqamətində Azərbaycan dövlətinin, xüsusən Prezident İlham Əliyevin sərgilədiyi həmrəylik fəaliyyəti hər kəs tərəfindən dəstəklənir, alqışlanır. Bu fəaliyyət regional və global səciyyə daşıyır, ölkəmizin nüfuzunu göstərir, eyni zamanda əməli addımlara söykənir". Bunu SİA-ya açıqlamasında Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, millət vəkili Elşən Musayev BMT-nin 130-dək üzv dövləti tərəfindən Baş Assambleyanın xüsusi sessiyasının keçirilməsi barədə Prezident İlham Əliyevin irəli sürdüyü təşəbbüsün dəstəklənməsi haqda danışarkən bildirib.

Onun sözlərinə görə, koronavirus bir tək yoluxucu, qorxulu, ölümcül xəstəlik deyil, eyni zamanda son dərəcə sarsıdıcı, ağır, humanitar təhlükələr yaradan, dövlətlərin məcburi özünütəcridinə yol açan pandemiyaadır: "Belə bir məqamda isə bütün dünyanın qəbul etdiyi liderin və ya liderlərin təşəbbüslərinə, həmyerlik çağırışlarına böyük ehtiyac duyulur. Prezident İlham Əliyev məhz belə liderlərdəndir ki, fors-majör durumlarda, çətin məqamlarda onun söylədiyi hər söz, hər kəlmə, irəli sürdüyü hər ideya bəşəriyyət tərəfindən qəbul olunur, sayğı ilə qarşılanır, dəstək qazanır. Təsəvvür edin ki, koronavirusu dünya müharibəsi ilə müqayisə edirlər. Fəsad bax bu qədər böyükdür. Hamının başı özünə qarışıb. Hamı belə deyək, öz dərdindədir. Amma planetdə çox nadir dövlətlər var ki, onlar sadəcə özlərini düşümlər, paralel fonda həm də bütünlükdə bəşəriyyəti qorumaq üçün fikir, ideya istehsal edirlər. Daha dəqiqi, bu gücdə, bu əzmdədirlər. İlham Əliyevin sayəsində Azərbaycan

bax həmin səviyyəyə yüksəlib".

E.Musayev onu da bildirib ki, COVID-19 pandemiyası şəraitində gerçəkəndə global həmrəyliyə və daha iri həcmli, radiuslu baxışa ehtiyac var. Həm də çox böyük ehtiyac var: "Biz indi BMT-nin sessiyasını müzakirə edirik. Amma məsələ burasındadır və təbii, həm də çox sevindirici hal odur ki, məlum kontekstdə ilk təşəbbüs də məhz İlham Əliyevdən gəlib. Koronavirusla mübarizə istiqamətində ilk global və beynəlxalq tədbir də onun təşəbbüsü və Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının vəsəli ilə keçirilib. Dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində. Ayrıca, bu tədbir həm də ilk beynəlxalq tədbir kimi tarixə düşüb. Daha sonra eyni adlı mövzuda Qoşulmama Hərəkatının fövqəladə Zirvə konfransı düzənlənib. Yenə də Azərbaycan tərəfinin təşəbbüsü ilə. Məlum tədbirdə isə artıq 120 ölkə təmsil olunurdu. Və indi miqyas daha da böyüyüb. BMT səviyyəsinə çatıb. Üstəlik, yenə də təşəbbüskar Azərbaycan tərəfidir, Azər-

can dövlətidir, Azərbaycan Prezidentidir. BMT-nin 130-dək üzv dövləti tərəfindən Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsünə dəstək beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən ölkəmizə olan böyük etimadın əyani və növbəti göstəricisidir. Dövlətimizi belə xoş və faydalı təşəbbüslərin yaradıcısı, öncülü olaraq görmək şəxsen mənim üçün bir vətəndaş olaraq qürurvericidir.

Heç şübhəsiz, zaman gələcək, pandemiya dövrü bitəcək. Fəqət, Azərbaycanın və Cənab Prezidentin məlum təşəbbüsləri dünya tarixinin səlnamələrində daim qalacaq və həmin tarixə qızıl hərflərlə həkk olunacaq" - deyərək millət vəkili fikirlərinə davam edib".

Gülyana

130-dan çox dövlətin İlham Əliyevin təşəbbüsünü dəstəkləməsi ölkəmizə olan etimaddır

Bu gün planetimiz və onun bir parçası olan Azərbaycan COVID-19 pandemiyasının yaratdığı dərin böhran və çətinliklərlə üz-üzədir. Hətta dünyanın ən çox inkişaf etmiş ölkələri bu sınaq qarşısında aciz qalıb. Bu baxımdan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə görülən işlər, xüsusən genişmiqyaslı sosial dəstək tədbirləri bir çox ölkələr üçün nümunə ola bilər. İlk növbədə, yaranmış vəziyyətdən əziyyət çəkən vətəndaşların problemləri həll edilir. Bu məqsədlə böyük məbləğdə vəsait ayrılıb, pandemiya görə öz işini müvəqqəti olaraq itirən 600 mindən çox insan dövlət tərəfindən dəstəklə təmin edilir. Eyni zamanda, işsizlərlə bağlı problemlər öz həllini tapır, əhalinin sosial rifahını qorumaq üçün digər mühüm addımlar atılır.

ZƏRİFƏ QULİYEVA,
YAP Qadınlar Şurasının
İdarə Heyətinin üzvü, Nəsimi
YAP təşkilatı İdarə Heyətinin
üzvü, "Modern ailə və inkişaf"
İctimai Birliyinin sədri

davam etdirir. Hələ Prezident İlham Əliyev

2003-cü ildə prezident seçilən Azərbaycan həlli müşkül görünən bir sıra problemlərlə üz-üzə idi. O vaxt ölkə hələ yeni-yeni dirçəlirdi, işsizlik, məcburi köçkünlərin acınacaqlı halı, bölgələrin inkişafdan geri qalması, əhalinin sosial vəziyyəti ciddi narahatlıq doğururdu. Prezidentin ilk vədi bu oldu: ölkədə yüz minlərlə yeni iş yeri yaradılacaq. Ötən illər ərzində 2 milyona yaxın iş yeri yaradıldı. İşsizlik səviyyəsi 40 faizdən 5 faizə endi. Bir dəne də olsun çadır düşərgəsi qalmayacağını demişdi. Çox keçmədən axırıncı çadır düşərgəsi ləğv olundu. Bütün bunlar onu göstərir ki, dara, çətinliyə düşən insanlar hər zaman yanlarında dövlət, Prezidenti görürlər. Dövlət başçısı koronavirusla bağlı ardıcıl addımların da atılmasında məqsədi Azərbaycan xalqının sağlamlığı olduğunu bildirib: "Bizim bu sahədə görülən işlərə ən gözəl qiyməti Azərbaycan xalqı verir. Bir daha demək istəyirəm ki, mən minlərlə elektron məktub alıram. Bu məktublarda görülən işlərə görə minnətdarlıq ifadə olunur. Ümumdün-

ya Səhiyyə Təşkilatı bizim gördüyümüz işlərə yüksək qiymət verərək Azərbaycanı koronavirusla mübarizə sahəsində nümunəvi ölkə adlandırır. Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, biz bu bəlanı da dəf edəcəyik, bu mübarizədə qalib gələcəyik. Biz xalq olaraq artıq BİRLİK, HƏMRƏYLİK nümayiş etdirmişik, indi daha çox məsuliyyət və nizam-intizam nümayiş etdirməliyik. Belə olan halda biz bu ağır vəziyyətdən az itkilərlə və şərtlə çıxacağıq".

Azərbaycan Prezidentinin növbəti uğurlu diplomatiyası

Məhz Azərbaycan Prezidenti, Türkdillik Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının sədri İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə aprelin 10-da Türk Şurasının videokonfrans vasitəsilə fəvqəladə Zirvə görüşü keçirilməsi, onun davamı olaraq mayın 4-də videokonfrans vasitəsilə koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş "COVID-19-a qarşı birlikdə-yük" mövzusunda keçirilmiş Zirvə görüşləri bir daha sübut edir ki, bu tədbirlər ölkəmizin global səviyyədə beynəlxalq həmrəyliyin möhkəmləndirilməsinin real nəticəsidir. Ən uğurlu nailiyyət isə Qoşulmamış Hərəkatının sədri statusunda Prezident İlham Əliyevin BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi barədə təşəbbüsünün BMT-nin üzvü olan 130-a qədər dövlət tərəfindən dəstəklənməsi beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən ölkəmizə, eləcə də dövlətimizin başçısına olan böyük etimadın və hörmətin növbəti göstəricisi olmaqla yanaşı, bu tarixi çağırış idi. Çünki belə bir çağırışı ancaq tarixi liderlik missiyasını Prezident İlham Əliyev üzərinə götürə bilərdi. Və bu addımı da

Azərbaycanın lideri Prezident İlham Əliyev etdi. Azərbaycanın təklifinin dəstəklənməsi də onu göstərir ki, Azərbaycan beynəlxalq birlikdə böyük nüfuzə malikdir və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi beynəlxalq səviyyədə ictimai birliyin formalaşmasına, bütün üzv ölkələrin problemin həlli istiqamətində səyləri birləşdirməklə COVID-19-a qarşı mübarizədə birlik, həmrəylik nümayiş etdirməsinə mühüm töhfə olacaq.

Qeyd edim ki, bu təşəbbüsə qarşı çıxış edən yeganə dövlət Ermənistan olub. Və bütün dünya COVID-19-a qarşı mübarizədə global həmrəyliyin vacibliyini vurğuladığı halda, Ermənistan global xarakter daşıyan bu təşəbbüsə qarşı çıxış etməklə BMT sistemində və dünya dövlətləri arasında özünün bir daha təcavüzkar mahiyyətini göstərdi.

Ümumiyyətlə, bütün yuxarıda göstərilənlər onu deməyə əsas verir ki, artıq ölkəmiz, xüsusilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev təkcə bütün regional məsələlərdə deyil, mahiyyətindən asılı olmayaraq dünya miqyasında baş verən global hadisələr zamanı qətiyyətli mövqə nümayiş etdirir. Bir sözlə dövlət başçısının təşəbbüsləri global miqyasında beynəlxalq həmrəyliyin və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm nümunədir. Bu da onu göstərir ki, son 17 ildə Azərbaycanda həyata keçirilən

mühüm tədbirlər beynəlxalq birliyin Azərbaycana inamının, etimadının təzahürü, ölkəmizin və dövlətimizin başçısının global miqyasda nüfuzunun göstəricisidir.

Bu, bir tərəfdən liderin siyasi iradəsi, digər tərəfdən dövlətin iqtisadi gücü sayəsində mümkün olur. Mövcud realıq Azərbaycan dövlətinin neqativ tendensiyaları layiqli qarşılamaq, zamanın istənilən çağırışına cavab vermək iqtidarında və əzmində olduğunu nümayiş etdirir. Dövlətimiz məhz zəruri iqtisadi və maliyyə imkanlarına arxalanaraq daim ən çətin vaxtlarda xalqın rifahının qorunmasına və özəl sektorun inkişafına öz dəstəyini göstərib və göstərməkdədir.

"Azərbaycanda həyata keçirilən siyasətin mərkəzində vətəndaş dayanır"

Göründüyü kimi, koronavirus pandemiyası şəraitində reallaşdırılan bənzərsiz sosial müdafiə tədbirləri Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan dövləti hər zaman vətəndaşın yanındadır" fikirlərinin bariz təzahürüdür və əməli işlərlə tamamlanır. Azərbaycan Prezidentinin əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində ver-

diyi hər bir qərar, atdığı hər bir addım cəmiyyətdə razılıqla qarşılanır, böyük rəğbət doğurur. Çünki xalqın bu virusun təsirindən müdafiəsi Azərbaycan dövləti üçün ən vacib və prioritet məsələdir. Azərbaycan güclü dövlətdir, öz vətəndaşlarını bütün növ təhlükələrdən etibarlı müdafiəsini təşkil etmək üçün zəruri potensiala malikdir. Bu baxımdan martın 18-də Prezident İlham Əliyev yeni növ koronavirus infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi haqqında Sərəncam imzalaması, onların əməkhaqlarına aylıq vəzifə maaşının 3-5 mislinədək miqdarda müddətli əlavənin müəyyən edilməsi bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti həkimlərin fədakarlığını layiqincə qiymətləndirir.

Xalqın çətin anlarının Prezidenti

Prezident İlham Əliyev verdiyi vədləri qətiyyətlə və istənilən şəraitdə yerinə yetirir. Bəli, düz 17 ildir ki, Prezident İlham Əliyev bu yolu

"Prezident İlham Əliyev siyasi gedişləri ilə Paşinyanı mat vəziyyətinə salır"

"Prezident İlham Əliyev Mingəçevir şəhərindəki çıxışı zamanı işğalçı ölkə ilə bağlı söylədiyi fikirlərlə Ermənistanın real siyasi mənzərəsini təqdim etdi. Prezident tərəfindən Ermənistanın demoqrafik vəziyyəti, siyasi elitasının korrupsiya, cinayətkarlıq əməlləri haqqında dəqiq informasiyaların əsasında əsaslı təhlil verməsi təcavüzkar ölkədə siyasi təzyiqli daha da yüksəlməsinə səbəb olub. Artıq Paşinyan ailəsinin tütün və brilliant qaçaqmalçılığı ilə məşğul olması faktının erməni ictimaiyyətinə bəlli olması müxalifətin hərəkətə keçməsinə əsas yaradıb. Bir sözlə ifadə etmiş olsaq, Prezident İlham Əliyev siyasi gedişləri ilə Bakıdan Ermənistandakı proseslərə təsir edir və boğazdan yuxarı bəyanatlar verən Paşinyana siyasət dərsi keçir, onu mat vəziyyətinə salır". Bunu SİA-ya açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

Sədaqət Vəliyeva bildirib ki, Ermənistan və erməni lobbisi bütün səviyyələrdə Azərbaycana mane olmağa çalışsalar da bu mümkün olmur: "Sırr deyil ki, Prezident İlham Əliyev dəfələrlə beynəlxalq konfranslarda, tədbirlərdə Ermənistanın işğalçılıq siyasətini, bu ölkənin faşizm ideologiyasına

xidmət etdiyini ifşa edib. Eyni zamanda, dəfələrlə Paşinyan hökumətinin erməni ictimaiyyətindən gizlətməyə çalışdığı problemləri Prezident İlham Əliyev ifşa edib. Elə bunun nəticəsidir ki, artıq nəinki erməni ictimaiyyəti, eləcə də bütün dünya Paşinyanın psevdodemokrat olduğuna tam əmin olub. Artıq

erməni xalqı da görür ki, Paşinyan onlara demokratiya kökəsi deyil, totalitarizm kətəyi verir. Ona görə də, Ermənistan və erməni lobbisi bütün səviyyələrdə Azərbaycana mane olmağa çalışırlar. Lakin bu da mümkün olmur. Məsələn, dünyanın 130-dan çox ölkəsinin Prezident İlham Əliyevin BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının təşkil edilməsi barədə təşəbbüsünü dəstəklədiyi halda, bu təşəbbüsə qarşı çıxış edən yeganə dövlət Ermənistan olub. Bütün dünya COVID-19-a qarşı mübarizədə global həmrəyliyin vacibliyini vurğuladığı halda, Ermənistan global xarakter daşıyan bu təşəbbüsə qarşı çıxış etməklə BMT sistemində və dünya dövlətləri arasında özünü rüsvay etdi. Bütün dünya bir daha Ermənistanın əsl irticaçı mahiyyətinin şahidi oldu.

Bəli, bu fakt da bir daha Paşinyan hökumətinin Prezident İlham Əliyev qarşısında mat vəziyyətinə düşməsinin göstəricisidir".

"Proseslərin bu cür gedişində təəssüf doğuran məqam ondan ibarətdir ki, "beşinci kolon" yenidən ermənicilik ideologiyasına

xidmətini nümayiş etdirib" - deyən Sədaqət Vəliyeva əlavə edib ki, birbaşa AXCP sədri Əli Kərimlinin göstərişi ilə Prezident İlham Əliyevin Ermənistan barədə fikirləri montaj olunaraq təhrif edilməyə cəhd göstərilib: "Əslində, bu fakt da özlüyündə isbatlayır ki, erməni lobbisi, Paşinyan komandası, "beşinci kolon" birləşsə də, təxribatlar etsələr də, yenidən ifşa olunurlar. Eyni zamanda, başda Əli Kərimli olmaqla bütün cəbhəçilər bir daha sübut etdilər ki, nə qədər qorxaqdırlar, acizdirlər. Halbuki Prezident İlham Əliyev həmin çıxışında Ermənistan hakimiyyətini ifşa edirdi. Amma görünür Əli Kərimli Paşinyan və Ermənistan sevgisinə görə Prezident İlham Əliyevin fikirlərini montaj etməklə fərarilik və iyrencliklə məşğul olduğunu, ermənipərəstliyini isbatlayıb".

Gülyana

“Polis dövlət idarəçiliyi sisteminin ana xəttini təşkil edir”

“Hüquq-mühafizə sistemi müstəqil dövlətin ən mühüm təsisatlarından biridir. Dövlətin mühafizəsi, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təminatı, hüquqi cəmiyyət quruculuğu məsələləri bu sistemin inkişafı ilə birbaşa bağlıdır. Dövlət yalnız mükəmməl hüquqa əsaslananda güclü olur, vətəndaş yalnız demokratik və ədalətli hüquqlarla əhatə olunanda azad olur. Azərbaycanın dövlətçilik tarixində bu ənənələr daim əsas götürülmüşdür.”

Tarixən mövcud olan klassik cəmiyyətlərdən tutmuş müasir demokratik cəmiyyətlərə qədər olan bütün dövrlərdə mövcud dəyərlər həmişə həmin dövrə müvafiq olan hüquqla tənzimlənib. Hüquq-mühafizə sisteminin polis rolunu isə həmişə xüsusi əhəmiyyət kəsb edib. Bildiyimiz kimi, polis dövlət idarəçiliyi sisteminin ana xəttini təşkil edir. Çünki qanunun aliliyi təmin edilmədən ictimai asayiş, təhlükəsizliyi qorumaq, sabitliyə, inkişafa nail olmaq mümkün deyil”. Bunu SİA-ya millət vəkili Anar Məmmədov deyib. Deputatın sözlərinə görə, 2 iyul - Polis Gününü daxili işlər orqanlarının yaradılması və peşə bayramı kimi qeyd edilir: “Bu əlamətdar günün qeyd olunmasının əsası ümummilli lider Heydər Əliyevin 1998-ci il 24 iyun tarixində imzaladığı Sərəncamla qoyulmuşdur. Ümummilli lider hər zaman hazırkı Azərbaycan Respublikasını 1918-ci il mayın 28-də yaradılmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) hüquqi və siyasi varisi hesab edirdi. Ona görə də ölkəmizdə polis orqanlarının yaradılmasının tarixi də AXC-nin yaranması ilə təqribən üst-üstə düşür. Bu gün yaradılmasının 102-ci ildini bayram edən Azərbaycan polisi gərgin və şəərəfli inkişaf yolu keçmişdir.

1918-ci il iyulun 2-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin qərarı ilə təsis edilmiş polis orqanları mərdlik, cəsəret və şəərədlərlə zəngin bir yol keçərək, həm cümhuriyyət, həm də sovetlər birliyi dövründə öz şəərəfli missiyasını layiqincə yerinə yetirmiş, cinayətkarlıqla mübarizənin ön sıralarında duraraq daxili asayişin və təhlükəsizliyin təmin edilməsində mühüm rol oynamış, böyük təcrübə qazan-

mış, təşkilati cəhətdən möhkəmlənmişdir. Təbii ki, polis şanlı tarixinin ən mühüm mərhələləri, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Məhz ulu öndərin 1969-cu ildə respublikaya rəhbər seçilməsindən sonra Daxili İşlər Nazirliyinə dövlət qayğısı güclənməklə xalq sədaqətli kadrların irəli çəkilməsinə, vətənpərvərlik və milli-mənəvi dəyərlər ruhunda tərbiyəsinə xüsusi diqqət yetirildi. Bunun nəticəsi idi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ilk günlərindən Ermənistanın təcavüzünə qarşı mübarizənin ön sıralarında mərdliklə döyüşən polis yüzrlərlə şəhid versə də, öz vətəndaşlıq borcunu sonadək yerinə yetirdi.

1993-cü il iyunun 15-də xalqın təkiddi tələbi ilə siyasi hakimiyyətə qayıdan ümummilli liderin başladığı böyük quruculuq işləri digər sahələrdə olduğu kimi, daxili işlər orqanlarının fəaliyyətində də öz əksini tapdı. Azərbaycan polisi Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsində fəal iştirak edərək xidməti vəzifələrin öhdəsindən fədakarlıqla gəldilər. Ölkənin hüquq-mühafizə orqanları ilə çiyin-çiyinə dövlət çevrilişinə cəhdlərin və terror aktlarının qarşısının alınmasında, müəşəkkil cinayətkar qrup və dəstələrin ləğv edilməsində, əllərdə qanunsuz saxlanılan odlu silahların yığılmasında qətiyyət və peşəkərlilik nümayiş etdirdilər.

Ümummilli lider yaxşı bilirdi ki, sağlam vətəndaş cəmiyyəti qurmaq, güclü Azərbaycan dövləti yaratmaq üçün başlıca amil sabitlik və əmin-amanlıqdır. Yalnız ictimai asayişin bərqərar olduğu cəmiyyətdə inkişaf mümkündür. Buna görə də əsaslı isla-

hatlar davam etdirilərək qanun yaradıcılığı sahəsində ciddi nailiyyətlər əldə olundu. 1994-cü ildə “Cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, qanunçuluğun və hüquq qaydalarının möhkəmləndirilməsi tədbirləri haqqında” fərmanın imzalanması ilə dövlət quruluşunun mühafizəsinə və insan hüquq və azadlıqlarına yönələn cinayətkar qəsdlərə qarşı mübarizədə əsaslı dönüş yarandı. Aparılan islahatlar nəticəsində ölkədə cinayətkarlığın sayı, demək olar ki, minimuma endirildi. Bununla yanaşı Heydər Əliyevin 24 may 1998-ci il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Daxili İşlər Nazirliyinin tərkibində ilk polis orqanlarının təsis edildiyi gün - 2 iyul “Azərbaycan Polisi günü” elan olundu. Sonrakı dövrlərdə isə ulu öndərin ölkə həyatının bütün sahələrində böyük uzaqgörənlik və müdrikliklə həyata keçirdiyi islahatlar, imzaladığı fərman və sərəncamlar idarəetmədə təkmilləşmənin başlanğıcını qoydu. Nazirlik sisteminə yeni struktur qurumlar yaradıldı. Maddi-texniki təminatın yaxşılaşdırılması üçün zəruri tədbirlər görüldü. Şəxsi heyət dövlət qayğısı ilə əhatə olundu.

Bütövlükdə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə qəbul olunmuş qanunlar və imzalanan fərmanlar müstəqil Azərbaycanda demokratik cəmiyyət quruculuğu istiqamətində möhkəm hüquqi bazanı formalaşdırdı. Hazırda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində hüquqi-demokratik islahatların bazası daha da genişləndirilir və zənginləşdirilir. Bu, hüquq-mühafizə sisteminə, habelə polis orqanlarında çalışanların qarşısına yeni və mühüm vəzifələr qoymaqla yanaşı, onların məsuliyyətini daha da artırır və bu şəərəfli peşədə çalışmaq üçün hər bir polis əməkdaşına stimül verir. Son aylarda isə xüsusən də koronavirus pandemiyası dövründə polisin şücaətini, qətiyyətini, eyni zamanda, humanistliyini, sələflərinin ənənələrinə sədaqətliyini hər bir Azərbaycan vətəndaşı gördü. Hər kəs bir daha əmin oldu ki, Azərbaycan polisi bu çətin günlərdə şəərəf və ləyaqətlə öz vəzifə borcunu yerinə yetirir. Arxada qoyduğumuz illərin danılmaz həqiqətlərindən biri də budur ki, artıq heç bir qüvvə daxili işlər orqanlarına vətəne xidmət borcunu yerinə yetirməkdə maneə olmaq iqtidarında deyillir”.

Ceyhun Rasiyev

Ağalar Vəliyev: “Xüsusi sessiya beynəlxalq ictimaiyyətin səfərbər edilməsinə şərait yaradacaq”

“Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dövləti tərəfindən koronavirusa qarşı regional və global səviyyədə mübarizədə beynəlxalq həmrəyliyin gücləndirilməsi məqsədilə əhəmiyyətli təşəbbüslər irəli sürülür və bu istiqamətlərdə əməli işlər

görülür. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon dollar məbləğində könüllü ianənin ayrılması və 30-dan artıq dövlətə humanitar yardımın göstərilməsi məhz bu global həmrəyliyin nümunəsi kimi dəyərləndirilməlidir”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Ağalar Vəliyev bildirib.

Millət vəkili qeyd edib ki, pandemiya insanların həyatını təhlükə altına qoyan ciddi sağlamlıq problemləri yaratmaqla yanaşı bir sıra sosial, iqtisadi və humanitar fəsadlar doğurub: “Belə bir şəraitdə fraqmentar xarakterli tədbirlər əvəzinə global həmrəyliyə və global baxışa ehtiyac vardır ki, bu məqsədlə Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının sədri statusunda Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə bu təşkilatın dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində aprel ayında fəvqəladə Zirvə görüşü keçirilib. Həmçinin, Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi dövlət başçımızın təşəbbüsü ilə may ayında Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun COVID-19 pandemiyasına həsr edilmiş onlayn Zirvə görüşü təşkil edilib. Bu tədbirdə Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərlə yanaşı, bir sıra beynəlxalq təşkilatlar yüksək çinli nümayəndələr səviyyəsində təmsil olunub.

Cənab Prezident bu onlayn Zirvə görüşündə çıxışı zamanı qlobal həmrəyliyin nümunəsi kimi pandemiya ilə mübarizə məqsədilə BMT Baş Assambleyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində videokonferans vasitəsilə xüsusi sessiyasının keçirilməsi təklifini irəli sürüb. Dövlət başçımızın bu təklifi Qoşulmama Hərəkatına 120 üzv ölkə arasında yekdilliklə razılaşdırılıb və xüsusi sessiyasının keçirilməsi ilə bağlı BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreşə müraciət ünvanlanıb”.

Deputat vurğulayıb ki, BMT-nin 130-dək üzv dövləti tərəfindən Qoşulmama Hərəkatının sədri statusunda Prezident İlham Əliyevin Baş Assambleyanın xüsusi sessiyasının keçirilməsi barədə təşəbbüsünün dəstəklənməsi beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən ölkəmizə olan böyük etimadın növbəti göstəricisidir: “Hazırda koronavirus pandemiyasının davam etməsi dünya parlamenti adlandırılan BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyası çərçivəsində dövlət və hökumət başçılarının təxirə salınmadan bir araya gəlməsinə, planetimizi bürüyən bu bəladan çıxış yollarını birgə müzakirə edilməsinə və həll yollarının tapılmasına həqiqətən də böyük tələbat var”.

Ağalar Vəliyev xüsusi sessiyanın pandemiya ilə mübarizədə beynəlxalq ictimaiyyətin tam səfərbər edilməsinə şərait yaradacağına, dünya ölkələrinin ümumi təhdidlər qarşısında birləşməsinə və global həmrəyliyin gücləndirilməsinə müsbət töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

İmtahanların nəticələri nə vaxt açıqlanacaq?

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) iyulun 3-dən etibarən ümumi (9 illik) və tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsində buraxılış (qəbul) imtahanlarının cavab vərəqlərinin və imtahan protokollarının emalına başlayacaq. Mərkəzdən SİA-ya verilən məlumata görə, 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanları, 9 illik orta təhsil bazasında kolleclərə qəbul imtahanları və Azərbaycan dili (dövlət dili) imtahanlarının nəticələri yaxın 5 gün ərzində elan olacaq. 11-ci sinif buraxılış imtahanlarında istifadə olunan açıq tipli tapşırıqların yoxlanılması uzun müddət tələb etdiyindən nəticələrin 3 həftə ərzində elan olunması nəzərdə tutulur. İmtahanlar Daşkəsən, Gədəbəy, Tovuz, Şamaxı, Şəki, Bərdə, Ağcabədi, Ucar, Şirvan, Lerik və Qusarda olmaqla, ümumilikdə 11 şəhər və rayonda keçirilib. İmtahanların təşkil edilməsi üçün 67 imtahan binası, 1072 imtahan zalı, 67 ümumi imtahan rəhbəri, 167 imtahan rəhbəri, 1395 nəzarətçi - müəllim, 134 buraxılış rejimi əməkdaşı, 67 bina nümayəndəsi ayrılıb. Pandemiya şəraitinin tələblərinə əsasən iştirakçıların yalnız tibbi maska ilə imtahan binasına daxil olmasına icazə verilib. Buraxılış rejimi yeni qaydalara uyğun şəkildə tənzimlənilib, imtahan heyəti müvafiq qoruyucu vasitələrlə (xüsusi geyim, əlcək, üz sipəri, tibbi maska) təmin olunub.

Kültüvliyin və təmas hallarının qarşısının alınması məqsədilə imtahan iştirakçıları

üçün imtahan binasına müxtəlif daxilolma vaxtları müəyyən edilib. İmtahan keçirilən binaların qarşısında sıradan gözləmək üçün nişanlayıcı xətlər çəkilib. İmtahan binasına buraxılış rejiminin növbə ilə - lazımi sosial məsafəni gözləməklə təşkil edilməsinə nail olunub.

İmtahan binasına daxil olan iştirakçıların məsafədən ölçə bilən elektron termometrlə bədən hərərətləri yoxlanılıb, zəruri dezinfeksiya vasitələrdən istifadə olunub. İlk məlumatlara əsasən imtahanda hər hansı qayda pozuntusu (mobil telefon və s.) baş verməyib. İmtahan prosesinin idarə olunması üçün DİM-də operativ qorərgah fəaliyyət göstərib, müntəzəm olaraq imtahanın keçirildiyi binalarla əlaqə saxlanılıb və imtahanın gedişi nəzərdə olub. Bütün binalarda imtahan təlimatına uyğun şəkildə keçirilib, iştirakçılara öz bilik səviyyələrini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

Vətənə, xalqa sadıqlıq nümunəsi

İllər gəlib keçir, zaman ötür. Həyata yeni övladlar gəlir, nəsillər bir-birini əvəz edir. Bu insanların çoxunun ömrü bir-birinə bənzərsə də, onların arasında uşaqlıqdan qabiliyyəti, coşğun həvəsi, xalqına, torpağına məhəbbəti ilə seçilən, fədakarlıq nümunəsi göstərən, şərafli ömür yaşayanlar vardır. Həmin insanlardan biri 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi cəbhələrində mərdliklə döyüşən, qəhrəmanlıq, şücaət göstərərək iki dəfə ağır yaralanan, ömrünün axırındakı bədəninə qəlpə dəsiyan, müharibədən sonrakı illərdə Vətənə, xalqa sədaqətə xidmət edən, polkovnik rütbəsində ehtiyata buraxılan Nüsrət Zülfüqar oğlu Bağirovdur.

Faşizm üzərində Qələbənin 75 illiyi münasibətilə Moskvada keçirilən hərbi paradada Azərbaycan Ordusu 75 nəfər hərbi qulluqçusu ilə təmsil olundu. Azərbaycanın faşizm üzərində tarixi Qələbəyə mühüm töhfələr verməsi bir daha fəxrli söyləndi. Bu əlamətdar günlərdə tarixi Qələbədə payı olanlardan biri Nüsrət Bağirovun 100 illiyi qeyd edilir. Bu məqsədlə fədakar insanın həyatına aid sənədlərə baxır, cəbhə və iş yoldaşlarının xatirələrini, onun haqqında qəzetlərdə dərc olunmuş yazıları oxuyur, məlumat kitabçalarını, topluları vərəqləyir, ömrünün unudulmaz illərinin epizodlarını yenidən yada salmaq istəyirəm.

...Nüsrət Bağirov 1920-ci il iyul ayının 1-də keçmiş Qaryagin (Füzuli rayonu) şəhərində anadan olub. 9 yaşında ikən atası Zülfüqarı itirib. Başsız qalmış ailə böyük qardaşı Əhəd Bağirovun himayəsi ilə yaşayıb. O, Bakıda yaşadığından qardaşı ailəsini də bu şəhərə köçürüb. Nüsrət Bağirov Bakıdakı 2 sayılı orta məktəbdə oxuyub. Bu məktəbi bitirərək 1939-cu ildə uğurla imtahan verib, Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə qəbul olub. Yaxşı oxuyub, universitetin ictimai işlərində fəal iştirak edib. Komsomol komitəsinin katibi olmaqla bərabər gözəl idmançı kimi tanınıb...

...İdmana lap uşaqlıqdan maraqlı göstərən, futbola ciddi məşğul olmağa başlayıb. 16 yaşında Bakının "Dinamo" futbol komandasının qapıçısı, sonralar Respublika "Dinamo" İdman Cəmiyyətinin rəhbəri olub...

Nüsrət Bağirovun 71 illik ömür yolu heç də asan, maneəsiz ötüb keçməyib. Bu ömür yolunda kəskin kəsilmələr, əzab-əziyyətlər, ağır, qanlı-qadalı döyüşlər, 1418 günlük odlu-alovlu müharibə salnaməsi də yaşanıb.

...Universitetin üçüncü kursunda oxuyarkən 1941-ci ilin may ayında hərbi komissarlıqdan çağırış vəərəqəsi alan Nüsrət Bağirov Qərb Xüsusi Hərbi Dairəsinə göndərilib. Təzəcə əsgərlik həyatına başlamış Nüsrət 45 gündən sonra isə müharibənin başlanması, o faciəli xəbəri orada eşidib. Növbəti bir neçə ayı tank məktəbində oxuyan gənc əsgər həmin günlərdə bir-birinin ardınca rəhbəriyə göndərdiyi raportlarda xahiş edib ki, onu döyüşən orduya göndərsinlər... Axır ki, öz istəyinə nail olub...

Nüsrət Bağirovun döyüş yolu

Smolenskdən çox da uzaq olmayan Dubno kəndi yaxınlığından başlanıb. Bura müharibənin ən qaynar nöqtəsi idi. Komsomol təşkilatı katibi Nüsrət Bağirovun daxil olduğu taborun tankçıları məhz ilk dəfə bu cəbhədə döyüşə qatılıb. Savaşın ən böhranlı məqamında gənc leytenant Bağirov bacarıqla manevr edərək tankları meşə massivinə doğru aparıb və düşmənin arxasına keçə bilib. Bu cəsərtlilik və qəfil həmlədən hitlerçilər vahiməyə düşərək özlərini itiriblər.

Bir qədər sonra taborun iki tankı özünü Bağirovun köməyinə yetirərək döyüşçülər samənliyin ətrafında onlarla faşist meyidinə səpələndiyini görüblər. Qruplaşmağa macal tapmayan faşistlər əvvəlki mövqelərinə çəkilməyə başlayıblar...

Məhz orada Nüsrət Zülfüqar oğlu ilk döyüş sınağından çıxıb, bir tankçı kimi öz döyüş bacarığını nümayiş etdirib. Kiçik siyasi rəhbər N. Bağirov 1942-ci ilin avqustunda Dubno, Savinski və Silenki yaşayış məntəqələri rayonundakı döyüşlərdə dəfələrlə iştirak edərək "T-34" tankı heyətində hitlerçilərin bir neçə tankı vuran topunu və bir taqımadaq piyadasını məhv edib. Təkcə Smolensk uğrunda gedən vuruşmalarda onun ekipajı düşmənlə qeyri-bərabər, təkbətək döyüşlərdə faşistlərin 7 tankını, 11 tank əleyhinə topunu, yüzlərlə əsgər və zabitanı məhv edib.

...Jızdra şəhərinin şimalında gedən döyüşlər zamanı bölük komandirinin siyasi iş üzrə müavini Bağirov bölük komandiri həlak oldandan sonra komandirliyi öz üzərinə götürüb. Onun cəsərtlilik və təşəbbuskarlığı sayəsində döyüş tapşırığı yerinə yetirilib. Göstərdiyi rəşadətə və mərdliyə görə Nüsrət Bağirov "Qırmızı Ulduz" ordeni ilə təltif olunub.

...1941-ci ilin mayında 27-ci tank diviziyasının polk məktəbində kursant olarkən onun bacarığı, siyasi sayıqlığı rəhbərliyin nəzərindən qaçmır və burada iki ay oxuduqdan sonra Qorki şəhərindəki M.V. Frunze adına hərbi-siyasi məktəbə dəyişdirilib. Hərbi-siyasi məktəbdə yarım il oxuyur və Qərb cəbhəsində 186-cı tank taborunun komsomol bürosu katibi, 248-ci tank briqadasının komsomol işi üzrə siyasi şöbə rəisinin köməkçisi təyin olunub. 1943-cü ilin mayında isə Moskva şəhərindəki sovet ordusunun Bronetank

və Mexanikləşdirilmiş Ordular Akademiyasına oxumağa göndərilib. Akademiyanı bitirdikdən sonra 270-ci tank alayının qərargah rəisinin köməkçisi kimi müxtəlif cəbhələrdə onlarla döyüşdə iştirak edib. Saysız-hesabsız ağır döyüşlərin iştirakçısı olub, dəfələrlə ölümlə üz-üzə qalıb, ağır yaralanıb, kantuziya alıb, öz tələbi və xahişi ilə yene döyüş yoldaşlarının sırasına qayıdıb.

Tankçı zabıt döyüşlərdə iki dəfə yaralanıb, yandırılmış tankın içindən güclə çıxıb... Lakin fədakar döyüşçü müharibənin son döyüşlərində cəhdə etmək istəyinə yetə bilməyib. 1943-cü ilin payızında ağır yaralanıb və müalicə olunduqdan sonra Bakıya qayıtmalı olub.

Nüsrət Bağirov fəal komsomolçu kimi həm qaynar, odlu müharibə sənədlərində, həm də sonrakı dinc dövrdə etimadlı şəxslərlə doğruldu. Göstərdiyi igidliyə, cəsurluğa, mərdliyə və cəpkidliyi əziyyətlərə görə 17 orden və medalla, dörd nişanı və Fəxri fərmanlarla təltif edilib.

1944-cü ildən 1945-ci ilin aprelində Qazaxıstanı Qoşunları Hərbi Dairəsinin müdavimi olub. 1945-ci ilin aprelindən sarsılmaz mənəviyyət, vətənə sədaqət, ideoloji cəhətdən dönməzlilik, metanət nümunəsi kimi Döyüşən Ordu və hərbi komissarlığın böyük rəğbətini qazanan Nüsrət Bağirov İranın Marağa şəhərindəki qarnizonun hərbi komandanti təyin edilib. Hərbi və siyasi hazırlığı, yüksək intizamı, özünə və tabeliyindəkilərə qarşı tələbkərliliyi, işinə ciddi və məsuliyyətlə yanaşması, tapşırılan işi namusla və vicdanla yerinə yetirməsi həmişə ona böyük nüfuz qazandırdı.

Hitler Almaniyası üzərində Sovet ordusunun haledici qələbəsindən sonra bir müddət partiyası işində çalışıb, sonra isə daxili işlər orqanlarına göndərilib.

Burada o, polkovnik rütbəsində yüksəlib. 20 ilə yaxın müddətdə Azərbaycan DİN Avtomobil müfəttişliyinin rəisi, Bakı Şəhər Polis İdarəsinin rəis müavini, 1968-cu ildən ömrünün sonunadək (1991) "Dinamo" İdman Cəmiyyəti Respublika Şurası sədrinin birinci müavini olaraq yüksək enerji ilə, həmişə cavan ruhla çalışıb. Polkovnik Nüsrət Bağirovun "Dinamo"ya bağlılığı etdiyi dövrdə cəmiyyətin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, idmanın müxtəlif növləri üzrə ən yüksək nəticələr qazanılıb. Respublikada idmanın inkişafına göstərdiyi qayğıya görə ona "Azərbaycanın əməkdar bədən tərbiyəçisi və idman xadimi" fəxri adı verilib.

Nüsrət Bağirov Azərbaycanımızın, xalqımızın həyatının və idman sahəsinin şərəfini qoruyub. DİN sistemi üçün saysız-hesabsız kadrların, adlı-sanlı idmançıların yetişməsinə əvəzis xidmətlər göstərib. İşdən, fəaliyyət göstərməkdən yorulmayıb. Vətənə ləyaqətlə xidmətdən sonsuz güc, ilham, böyük zövq alıb. Son dərəcə işgüzar olan Nüsrət Bağirov düzgün, ciddi, obyektiv, haqqı nahaqqa verməyən bir şəxsiyyət, gəncləri böyük məhəbbətlə sevən, onlara doğru yol göstərən rəhbər, güclü iradəsi olan insan kimi yaşayıb və yaddaşlarda qalıb.

Nüsrət Bağirov ürəyində sonsuz qayğı və mərhəmət daşıyan, bu şəfqəti övladlarına sevgi ilə ötürən fədakar ata olub. Uzun illərdən bəri bədəninə gəzdirdiyi qəlpə son vaxtlar ona çox əziyyət verirdi, hələ bu azmış kimi, ayağının birini də kəsmişdilər. Həyat yoldaşı Suğra xanımı da çox tez itirmiş, dörd övladını özünə boya-başa qatdirmışdı. Xoşbəxtlikdən övladlarının hamısı xaraktercə atalarına çəkmişdi... Onların bütün arzusu və istəklərinin həyata keçməsi üçün çox əziyyətlərə qatlaşmışdı...

Nüsrət Bağirovun oğlanları və qızı Vətənə ləyaqətlə xidmət edirlər. Böyük oğlu Azər elmi əməkdaşdır, tarix elmləri namizədidir, Cahangir Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin təqaüdçüsü olan polkovnikidir, qızı Dürrisə Bakıdakı 2 sayılı musiqi məktəbinin müəllimidir, kiçik oğlu Faiq Bağirov diplomatdır, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Kəndçilik İdarəsinin rəisidir. Onun həyatı, kişilik, mərdlik və Vətən əşqi məktəbindən dərs alan övladları bu gün Nüsrət Bağirovun, onun böyük nəslinin adına layiq vətəndaşlar, elə arxa, dayaq ola biləcək qüdrətli oğul və qız kimi yetişərək atalarının Vətənə şərəflə xidmət yolunu davam etdirirlər.

Nüsrət Bağirovun 100 yaşı tamam olur. Böyük Vətən müharibəsinin ilk günlərindən Böyük qələbəyədək onun iştirakçısı olan bu böyük insanın qohunları, yaxınları, dostları onun ibratəmiz yolu haqqında ürkədləşməsi danışarlar... Maraqlı, hadisələrlə zəngin, müstəsna dərəcədə xoşbəxt bir ömrü, həyatı Vətən şəhərətli oğul çox ləyaqətlə yaşayıb. Mən isə Nüsrət müəllimin ömür kitabının səhifələrini vərəqləyib bitirirəm.

**Afət Sadıqoğlu,
Əməkdar mədəniyyət işçisi**

Rusiya koronavirusa qarşı dərmanın ixracına başladı

Rusiya Birbaşa İnvestisiya Fondu (RBIF) və "ChemRar" şirkətlər qrupu koronavirusun müalicəsi üçün istifadə edilən "Avifavir" dərmanının ixracına başlayıb. Dərman artıq iyun ayında Belarusa göndərilib. Yaxın vaxtlarda preparatın Qazaxıstana tədarükü gözlənilir. "RIA Novosti" xəbər verir ki, RBIF və "ChemRar" şirkətlər qrupu "Avifavir"-in ilk 100 000 dərmanın istehsal edildiyini iyun ayında elan edib. Qeyd olunur ki, "Avifavir"-in Latin Amerikasının bir sıra ölkələrinə tədarükü ilə bağlı danışıqlar aparılır. MDB, Yaxın Şərq ölkələri və dünyanın digər bölgələri də bu dərmana maraqlıdır.

Tibbi maska və əlcəklərin gömrük rüsumundan azad edilməsi müddəti uzadıldı

"Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi fəaliyyətinin mal nomenklaturası, idxal gömrük rüsumlarının dərəcələri və ixrac gömrük rüsumlarının dərəcələri"ndə dəyişiklik edilməsi barədə" qərarının müddəti uzadılıb. Nazirlər Kabinetindən SİA-ya verilən məlumata görə, sözügedən qərara edilən dəyişikliyə əsasən, Azərbaycana idxal edilən baxillər, steril və qeyri-steril əlcəklər, tibbi (cərrahiyyə əməliyyatı və ya prosedür üçün) maskalar və respiratorlar gömrük rüsumundan azad edilməsi sentyabrın 1-dək uzadılıb. Qeyd edək ki, sözü gedən vasitələrin gömrük rüsumundan azad edilməsi ilə bağlı ilk qərar martın 5-də verilib.

Səhiyyə Nazirliyi: COVID-19 xəstələrinə "SMS icazə" verilmir

Azərbaycanda COVID-19 virusuna yoluxan şəxslərin evdən çıxmasının qarşısını almaq üçün yeni üsul tətbiq edilir. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə açıqlanmasında Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən yaradılmış işçi qrupunun üzvü Nabil Seyidov deyib. Onun sözlərinə görə, hər hansısa bir vətəndaşın COVID-19-a yoluxması təstiqlənərsə, bu barədə dərhal icazə-e.gov.az portalına məlumat verilir: "Bu şəxs barədə məlumatlar dərhal həmin portal tərəfindən nəzarətə götürülür. Bundan sonra həmin şəxs evdən çıxmaq üçün portala müraciət edərkən ona evdən çıxmağa icazə verilmir. Bununla yanaşı, COVID-19 xəstəsindən iltizam da alınır ki, həmin şəxs müalicə müddətində evdən çölə çıxmayacaq. Əgər həmin şəxs müalicə müddətində yaşayış yerini tərk edərsə, onun barəsində qanunvericiliyin tələbinə uyğun olaraq tədbir görülür və şəxs məsuliyyətə cəlb edilir. Çünki COVID-19 xəstəsi müalicə müddətində yaşayış yerini tərk edərsə, başqasını yoluxdura bilər. Buna görə də həmin şəxsin evdən çıxması qadağandır".

N.Seyidov bildirib ki, hazırda ev şəraitində müalicə olunan şəxslərin sayı çoxluq təşkil etmir: "Hazırda evdə müalicə olunan COVID-19 xəstələrinin sayı azdır, ümid edirəm ki bundan sonra ümumiyyətlə olmayacaq. Amma COVID-19-a yoluxmuş adam nəzərə almalıdır ki o evdən çıxmaqla bu virusu daha tez yayır bilir. Bununla bağlı hüquq-mühafizə orqanları da tədbirlər görür. Bu tip xəstələrin evdən çıxması qanun pozuntusu və xüsusilə başqalarının hüquqlarını pozmaqdır". İşçi qrupu üzvünün dediyinə görə, hazırda evdə müalicə olunan COVID-19 xəstələri simptomuz və yüngül xəstələrdir: "Həmin xəstələr ərazi poliklinikaları tərəfindən müəamədi nəzarətdə saxlanılır, onların müalicəsinə xüsusi diqqət yetirilir. Ona görə də həmin şəxslərin evdən çölə çıxması qadağandır".

Fuad Qəhrəmanlı, AXCP-nin yarlığı alınandakı xəyanət damğasıdır!

Yaxud, komsomolçunun inqilabçı matros vasitəsi ilə "ağılqoyma" üsulu baş tutmadı

AXCP adlı siyasi təşkilatın sədri qarışiq, bütünlüklə ölkə müxalifətinə üz qarası olması faktı kimsəyə sirr deyil. Bu üz qaralıqlarını illərdir ki, müşahidə etməyimizlə yanaşı, adıçəkilən partiyanın, eləcə də ətrafında yedəklədiyini və iflasa uğramış qurumların özlərini xalqdan necə təcrid etməsinin də şahidləriyik. Məsələn, bu gün "Milli Şura"-nın AXCP sədri Əli Kərimlinin yedək təşkilatı olduğunu kimsə inkar edə bilməz. Təkcə bir faktı önə sürsək, onların alınlarındakı xəyanət yarlığının necə bərç vurmasını çox rahatlıqla görə bilirik - əgər bu gün Ə.Kərimli özünü AXCP-nin sədri kimi təqdim edirsə, cəbhə partiyasını "yeganə real müxalifət təşkilatı" olduğunu iddia kimi irəli sürsə, bütün bunların kökündə onun AXCP-ni işğal etməsi faktının dayandığını deyə bilirik, bu birmənalıdır!

Bu gün həmin Əli Kərimlinin yan-yörəsi nə qədər çalışsalar da həmin faktları, dəlil və sübutları, alınlarındakı xəyanət yarlıqlarını silə bilməzlər...

Əslində bu barədə kifayət qədər yazılıb və deyilib və əsas arxiv faktları məhz elçatan "Yurd həqiqətləri" kitabında dəlillər və sübutlarla, ayına ilinə, qəzet nömrələrinə qədər hazırda da mövcuddur. Sadəcə, ümumiləşdirərək bir daha deyə bilirik ki, partiya daxilində qruplaşma yaradaraq, mərhum sədr Əbülfəz Elçibəyə qarşı olmazın xəyanət və şəratma kampaniyaları düzənləyərək, nəticədə sədrlik kreslosunu ələ keçirən, qəsb edən, işğala məruz qoyan da məhz Əli Kərimlidir! Bu gün həmin Əli Kərimlinin yan-yörəsi nə qədər çalışsalar da həmin faktları, dəlil və sübutları, alınlarındakı xəyanət yarlıqlarını silə bilməzlər...

Belə olan halda Ə.Kərimlinin keçmiş sədr müavini Fuad Qəhrəmanlının təmsil olduğu partiyasını və sədrini təmizlə çıxarmaq cəhdini bəri başdan realizə olunmamış uğursuz plan kimi qiymətləndirmək olar. Hansısa "missiyadan", "ideoloji cərəyandan" dem vuran F.Qəhrəmanlı çox yəqin onu da unudub ki, AXCP və "Milli Şura"-ni bəyterifinə mindirməyə çalışdığı vaxtdan bir neçə gün əvvəl məhz onun Fransada "siyasi mühacir" saxtakarlığı altında erməni lobisinin pul-parası, mükafatları ilə dolanan partiyadaşı Qənimət Zahid çox rahat şəkildə əsas missiyalarının hakimiyyətə şər atmaq olduğunu istər yarızarafat, istərsə də yarıgerçək şəkildə etiraf etdi, özü də Ə.Kərimlinin gözləri önündə... (!)-R.R.)

Təəccüblü deyil əslində. Ona görə təəccüblü deyil ki, məhz xəyanət, satqıncılıq, şərcillik vasitəsi ilə sədrlik postunu mənim-səməkdən ötrü "liderim" dediyi şəxsə qarşı ən ağır söyüşlər yağdıran bir məxluğun - Ə.Kərimlinin Avropadakı yandaşı iqtidara şər-böhtan atdığını etiraf edir!

İndi ayılıb-görübler ki, demə özlərindən təcrid etdikləri xalq amili onlara daha çox nifrət etməyə başlayıb

F.Qəhrəmanlının var-gəli də əbəs deyil əslində. Daha dəqiq desək, onun mübaricət xarakterli qeydlər aparması üçün bilavasitə ağısından əmr alması da gizlin deyil. Birlirsinizmi nəyə görə? Son vaxtlar "Milli Şura" kontekstində keçirilən "zoom" iclaslarda özləri qalsın bir yana, xalqı ələ salmaları, hadisələrə ironik münasibət bildirmələri, hətta sətiraltı təhqirlərə yol vermələri, xüsusilə neftin qiymətinin aşağı düşməsi səbəbi ilə təbriklər ünvanlamaları, iqtisadiyyata xələl vura biləcək haldan məmnun qalmaları və bütün bunları seyr edən Ə.Kərimlinin xısın-

xısın gülümsəməsi sözü-gedən fikirləri ictimailəşdirməyə vadar edib. İndi ayılıb-görübler ki, demə özlərindən təcrid etdikləri xalq amili onlara daha çox nifrət etməyə başlayıb. Üstəlik, siyasi orientasiyalarının hansı istiqamətdə olması da bəlli görünməyən bir kəslərin milli, əxlaqi dəyərləri də ayaq altına almalarından doğan narazılıqları da buraya əlavə edərsək, nəyin-nə olduğunu kifayət qədər müəyyən edə bilirik. İndi çox yəqin ki, Ə.Kərimlinin əl-ayağa düşməsi, F.Qəhrəmanlıya "təmizləmə" əməliyyatını tapşırması da bu xüsusdədir. Məgər son dövrlərdə istər AXCP-dən, istərsə də "Milli Şura"-dan gədənərlər haqqı, sətər və əsaslandırılmış ittihamları da belə düşünməyə, qənaətə gəlməyə zəmin yaratmırmı???

AXCP, indi əriyərək yoxa çıxan kiçik buz parçasına dönürək lehimlənilib və çirkab sulara qarışmaqdadır

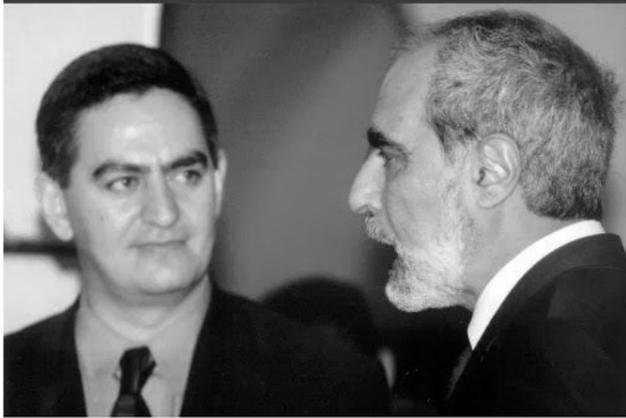
Zamanında siyasi müxalifətin aysberqi kimi təqdim olunan AXCP, indi əriyərək yoxa çıxan kiçik buz parçasına dönüşərək, lehimlənilib və çirkab sulara qarışmaqdadır. Narahatdırlar, təlaşlanırlar, hər şey əldən gedir, hətta ümid bəslədikləri xarici ağaları da onlardan üz döndərib. Ona görə də, son vaxtlar guya ki, fəallaşdıqlarını sərgiləməyə cəhd edirlər. Bu gün Ə.Kərimlinin baxışlarının Ermənistanın siyasi dairələri ilə eynilik təşkil etməsi faktı da bunu isbatlayır və əvvəllər də dəfələrlə isbatlayıb. Yəne də əlahəzrət fakta mübaricət edək. F.Qəhrəmanlı "millət", "xalq" bağırarkən unutmamalıdır ki, 2016-cı ilin Aprel müharibəsində şanlı Ordumuz düşmənin burnunu əzişdirib, yerinə otuzduqdan sonra, onun "ağır məsuliyyətli missiya" daşıyan AXCP sədri və "Milli Şura"-dakı yandaşları Silahlı Qüvvələrimizin qələbəsinə ləkkə yaxdırlar və həmin ləkkə dərhal düşmən KİV-lərində manşetlərə çıxarıldı. Axı faktlar var, sübutlar var "bəylər", onların inkar etmək üçün insan nə qədər arsız və həyasız olmalıdır axı...?!

Kim ki, əvvəlki səhvlərini düzəltməyə çalışırsa, kim ki, həyatına yeni səhifədən başlayaraq istəyini ortaya qoyub, partiyadan istefa vermək istəyirsə dərhal söyüş, küfr, hərəqət, təhqir hədəfinə çevrilir.

Ancaq inkar etmək olmaz ki, bu gün AXCP-də elələri də var ki, onlar ailələrinin, övladlarının, özlərinin Ə.Kərimlinin söyüş məşininin təsiri altına düşməməsi üçün, bağırsaqlarını çeynəyə-çeynəyə, məcbur şəkildə partiya sıralarında qalmaqdadırlar. Kim

ki, əvvəlki səhvlərini düzəltməyə çalışırsa, kim ki, həyatına yeni səhifədən başlayaraq istəyini ortaya qoyub, partiyadan istefa vermək istəyirsə dərhal söyüş, küfr, hərəqət, təhqir hədəfinə çevrilir. Məgər AXCP-dən, "Milli Şura"-dan istefa verənlərin sonradan hansı ağır ifadələrə məruz qaldıqlarını görmədikmi? Bəlkə də bu gün ələ cəbhəçilər var ki, onlar partiyalarını çoxdan cırıb-kənarə tullaıblar, sadəcə bunu ictimailəşdirməyə ehtiyat edirlər, axı qarşıda Ə.Kərimlinin söyüş məşinini dayanıb!

AXCP nə zamanda birləşdirici qüvvə olub ki? Bu gün zamanında AXCP şinəlindən çıxan istənilən müxalifətdən soruşsan ki, düşərgəni didib-parçalayan kimdir, hansı

partiyadır, dərhal barmağını tərəddüd etmədən AXCP-yə, ələlxüsus da Əli Kərimliyə tərəf uzadacaq.

Cəmil Həsəni ümummilli maraqlar baxımından, hakimiyyətlə konstruktivlik və dialoq anlaşmasına gedən müxalifət partiyalarını "tryapka" adlandırdırkən buna niyə etiraz etmədin Fuad Qəhrəmanlı?

Bütün bu yalançı iddiaların fonunda Fuad Qəhrəmanlının "Biz bütün qüvvələri ideoloji fərqlikləri, dəyər müxtəlifliklərini kənara qoyub, öz aralarında rəqəbat aparmaqdan, ixtilafa girməkdən çəkinib, ölkədə demokratik dəyişiklik məqsədi ətrafında birgə mübarizəyə çağırışıq" kimi gülünc ifadəsinə isə yeganə suallı cavab budur: Onda nəyə görə Ə.Kərimli AXCP və "Milli Şura"-ni əsas müxalifət təşkilatları olaraq gördüyünü iddia edir və "bizimlə olmayan bizdən deyil" sözü ilə baş qatır? Yaxud, Cəmil Həsəni ümummilli maraqlar baxımından, hakimiyyətlə konstruktivlik və dialoq anlaşmasına gedən müxalifət partiyalarını "tryapka" adlandırdırkən buna niyə etiraz etmədin Fuad Qəhrəmanlı? Budurmu sizlərin "Xalq Cəbhəsi və "Milli Şura"-nın daha üstün məqsəd uğrunda birləşdiricilik missiyası"?! Yalan danışib, sersəmlilik ixrac etməyə sizin kimi boğazdan yuxarı hay-harayçıları bunu etməyə nə vadar edir ki?!

Yeri gəlmişkən, AXCP -"Milli Şura" cütlüyünün uğursuz mitinq və aksiyaları, icazəsiz küçə yürüşləri də onların "missiyalarının" başa çatmasına imkan vermədi. Ən hiddətli məqamlardan biri də budur ki, AXCP sədri Ə.Kərimli dəfələrlə 20 Yanvar və Xocalı soyqırımı günləri ərəfəsində özünə xalq qazanmaqdan ötrü ən biabırçı addımlara rəvac verdi. Xalqın nəhəng kütlə ilə şəhidlərini andığı günlərdə təxribata yol verərək, bütöv bir xalqı "AXCP-nin və "Milli Şura"-nın tərəfdarları" kimi qələmə verən, hətta foto-montaj vasitəsi ilə guya verəsin "minlərlə insanın" getdiyini yalan məşininin istehsalı

qismində ictimai rəy sırıyan Ə.Kərimlinin vicdanı bu zaman heçmi sızlamadı?! İnsanların gözlərinin içinə baxa-baxa yalan danışmaq onun üçün bu qədərmi rahatdır?! Yəqin ki, onun vicdanı olsaydı, 19 yanvar mitinqində guya bütün etirazçı kəsimlərin ona dəstək göstərdiyini iddia etməz, "Bu da AXCP-yə və "Milli Şura"-ya qınaq deyil, inam və etibar qazandırır" kimi yalan fikri insanlara sırımazdı. Məsələn, F.Qəhrəmanlıya dedirməzdi ki, dindarlara feministlər (!?), cinsi azlıqlar və millətçilər (!?) solçular və sağçılar (!?) guya ki, bir araya toplaşıblarmış və s. Yaxşı, bəs hansı indi onlar?! Hani dindarlara qol-qola girib bir-birlərinə dəstək göstərən feministlər və cinsi azlıqlar, LGBT tərəfdarları, hansı, haradadırlar..?! Yoxdurlar, ola da bilməzlər. Çünki ələ bugünlərdə dindar dediyiniz kəsim milli-mənəvi və əxlaqi dəyərləri əsas götürərək, sizləri rədd etdilər, istefa verdilər. Bu reallığı inkar etmək üçün, "təmiz çıxmaq" üçün edilən cəhdlərə isə yalnız bir adı vermək olar - siyasi həyasızlıq!

AXCP adlı bədnam və anti-xalq təşkilatı, eləcə də onun "Milli Şura" yedəyi çıxılmaz durumda, siyasi ölüm astanasında son nəfəsini verməkdədir.

Üstəlik, F.Qəhrəmanlının Ə.Kərimlinin baxış bucağı altındaki gülünc iddialarına "birləşdirici rəsonant-praqmatik bir siyasi kurs" yarlığının yapıdırması cəhdi həqiqətdə özünüifşa gerçəkliyini daha açıq məkana çıxarmış olur.

Sonda isə bu qaragüruhçu və utopik xəyalpərəstlərin daha bir böhtanına cavab vermək məcburiyyəti yaranır. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, belələri çətin anda dərhal xalqı, cəmiyyəti öz seçərək, dövlətçiliyin, dövlətin varlığını təcəssüm etdirən bu amili günahlandırırırlar. Diqqət yetirin, F.Qəhrəmanlı bilavasitə Ə.Kərimlinin təsiri altında iddia edir ki, demə "Azərbaycan cəmiyyəti sosial baxımdan hələ ələ strukturlaşmayıb ki, sosial təbəqələr öz maraqlarını siyasi, iqtisadi prinsiplərlə ifadə edə bilsinlər" (!) Çox maraqlıdır, əgər bu gün Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem fəaliyyətdədirsə, çoxsaylı ictimai birliklər, QHT-lər müxtəlif sferalarda maraqlarını ifadə edərlərsə, cəmiyyətin seçim azadlığı mövcuddursa, nəticədə - Azərbaycan dövləti və hakimiyyəti dünyada cərəyan edən global hadisələrin müzakirəsi yönündə mərkəz rolunu əldə edibse, təşəbbüskar və ideyaverici olaraq çıxış edərsə, nəhəng siyasi-hərbi güclərin müzakirə mərkəzi kimi də tanınırsa, Azərbaycan cəmiyyəti bütün bunlara dəstək göstərsə, xalq olaraq strukturlaşdıb dövlətçilik maraqlarını aqışlayırsa həmin cəmiyyəti hədəfə almaq, ittiham etmək nə dərəcədə doğrudur?!

Bax, məsələ də budur - AXCP adlı bədnam və anti-xalq təşkilatı, eləcə də onun "Milli Şura" yedəyi çıxılmaz durumda, siyasi ölüm astanasında son nəfəsini verməkdədir. "Bəlkə qayıdardılar" tipli uğursuz xəyllərinə dalararaq zaman-zaman "təmizləmə" əməliyyatları isə nəticəsiz qalacaq. Görünür, komsomolçu Ə.Kərimli artıq baş verənləri anlamağa başlayıb və bu səbəbdən də F.Qəhrəmanlını inqilabçı matros qismində yenidən ortaya tullaıyıb...

Rövşən RƏSULOĞ

P.S. Rəhmətlik Əbülfəz Elçibəyin ANS-də verdiyi son müsahibəsindəki fikirləri xatırlamaq isə lap yerinə düşərdi: "Əli Kərimli mənim yox, millətin düşmənidir". Bu həqiqətləri bir daha xatırlamaq üçün isə aşağıdakı linke baxmaq kifayətdir.

<https://sia.az/az/news/politics/757232.html>

Boş bardağı dolu çanağa vuran erməni yalı ilə bəslənənlər

Yaxud dünənki dələduzlar bu gün haqdan dəm vururlar

Azərbaycan bu gün dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi yolu ilə inamla irəlilədiyi, sosial-iqtisadi sahələrdə dinamik inkişaf təmin edildiyi, xalqın mənafeyi ciddi şəkildə qorunduğu, beynəlxalq aləmə inteqrasiya gücləndiyi, global layihələrin uğurla gerçəkləşdiyini bütün dünya, ən əsası isə Azərbaycan xalqı 1993-cü ildən görür və öz lideri ilə xalq-iqtidar birliyi olaraq dönməz olduğunu nümayiş etdirir. Lakin bütün bunlara görə narahatlıq hissi keçirən ermənipərəst dairələr əndişələnir, müxtəlif vasitələrlə ölkəmizə təzyiqlənməyə çalışır, "beşinci kolon" a maliyyə dəstəyi göstərməklə, habelə digər şirnikləndirici metodlarla ayrı-ayrı siyasi qüvvələri ələ alır, dövləti zəiflətmək, Konstitusiya quruluşunu dəyişmək üçün, necə deyirlər, dəridən-qabıqdan çıxırlar. Şübhəsiz ki, belə bir yolla məkrli niyyətin Azərbaycanda reallaşdırılması mümkün deyil. Çünki, qeyd etdiyimiz kimi, dövlətimiz ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindəki kimi gücsüz, kövrək vəziyyətdə deyil, həm siyasi, həm də iqtisadi cəhətdən güclənib, beynəlxalq dairələrdə nüfuz sahibinə çevrilib.

Amma antiAzərbaycan dairələrin əlində alətə çevrilən və millətimizin adına ləkə olan şəxslər, təəssüf ki, inadlarından əl çəkmir, Azərbaycana qarşı çirkin təbliğat aparmaqdan yorulmurlar. Onlar Avropada erməni fondlarının maliyyəsi hesabına sosial medianın imkanlarından yararlanıb ölkəmizin mövcud reallıqlarını "unudaraq", yalan, böhtan yolu ilə Azərbaycanda siyasi proseslərə müdaxilə edirlər. Bununla da "söyüş" və satqın radikal müxalifət "lideri" AXCP sədri Əli Kərimli, dələduzlar yuvası olan "Milli Şura"-nın sədri Cəmil Həsəni və onların pultları ilə idarə olunan antiAzərbaycan şəbəkəsinin qrantları hesabına Vətənə qarşı xəyanət yolu tutan, dövləti, dövlətçiliyi, yüksək vəzifəli rəsmi şəxsləri təhqir etməklə, əyri yollarla dolanışığı qurmağa can atmaq üçün xarici ölkələrə üz tutan, orada özlərinə müxtəlif vasitələrlə sığınacaq taparaq ermənilərin və ermənipərəst dairələrinin əlində alətə çevrilən bir qrup dələduzlar - Ramiz Yunus, Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı, Orduxan Təmirxan, Qurban Məmmədov, Tural Sadıqlı, Məhəmməd Mirzəli, Nahid Cəfərov, Rəfail Piriyyəv və...bu kimi tula payı ilə bəslənənənlərdən soruşmaq lazımdır - haraya qədər abırıqlıq edəcəksiniz?

Azərbaycan hakimiyyətini şərəfləmək onların simalarıdır

Soruşmaq lazımdır, ay boş bardağı dolu çanağa vuran erməni yalı ilə bəslənənler Azərbaycan hakimiyyətini şərəfləməklə nəyə nail olursunuz? Yox! Çünki xalq, beynəlxalq aləm Azərbaycan hakimiyyətinin düşünlü, uğurlu addımını görür. Sizin kimi dələduzlar isə bu reallığı anlamır ki, antimill, anti-Azərbaycan təbliğatlarla, erməni lobbisinin sifarişlərini yerinə yetirməklə respublikamızda təribət törətmək, qarşılıqlı yaratmaq cəhdlərinə nail ola bilməyəcəksiniz və Vətənə xəyanət əməlləriniz uzun müddət davam edə bilməz.

Bir müdrək kəlamda deyilir ki, "Hansı yana gedəcəyini bilmirsən, hansı yolla getməyinin heç bir əhəmiyyəti yoxdur". Siyasətin çirkin iş olduğu haqqında da belə deyirlər ki, "əslində siyasət çirkin de-

vil, onunla çirkin insanlar məşğul olanda çirkin olur". Və bu erməni yalı ilə bəslənənlər anlamırlar ki, sosial şəbəkələrdə böhtan və şantaj karakterli məlumatlar yaymaqda xalqın nifrətini birə-on qat artırılar.

"Buradakı satqınlar, xainlər, Azərbaycan millətinin düşmənləri donos yazırlar"

Bu fikirləri Bakının Qaradağ rayonunda məcburi köçkünlər üçün salınmış "Qobu Park-3" yaşayış kompleksinin mayın 28-də açılışı zamanı prezident İlham Əliyev çıxışı zamanı deyib: "Azərbaycan hakimiyyəti öz vətəndaşlarını qoruya bilmədi. Xalqımıza qarşı qanlı cinayət, soyqırımı törədildi. Ondan bir neçə ay sonra - 1992-ci ilin may ayında Şuşa və Laçın işğal olundu. Kimdir günahkar? Azərbaycan Xalq Cəbhəsi. Bir nömrəli günahkar odur. Əlbəttə, o vaxtki hakimiyyətin də günahı var. Çünki öz şəhərlərimizi qoruya bilmədi. Ancaq Azərbaycan Xalq Cəbhəsi hakimiyyətə gəlmək üçün xəyanət etmişdi. Şuşanın guya müdafiəsini təşkil edən adamlar satqınlıq edib, xəyanət edib, qaçib gizlənmişdilər. Şuşa alınmaz qaladır. Onu almaq mümkün deyil. Az kontingentlə oranı illərlə müdafiə etmək olar, satdılar ki, hakimiyyəti yıxınlar, hakimiyyətə gəlsinlər. Belə də oldu. Sonra Laçını da satdılar. Hakimiyyətə gəldilər. Onların əsas məqsədi hakimiyyətə gəlmək və olan-qalan sərvətləri talamaq idi".

Dövlət başçısı xalqın başına gətirilən bu bəlalari AXC-Müəvəvat cütlüyünün satqınlığının etdiyini və onların əsl simalarını faktlarla açıb göstərdi: "Kim edib onu? Azərbaycan Xalq Cəbhəsi. Bu gün elə orada-burada fırlananlar da bu işdə əli olan cinayətkarlardır. Xalq da buna dözmədi, bunları süpürdü birdəfəlik atdı".

"Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin cinayətkar əməlləri bununla bitmir. Ondan sonra onların yaratmaz fəaliyyəti nəticəsində Kəlbəcər işğal olundu", - deyən dövlət başçısı həmin dövrdə hakimiyyət başında öz mənafevləri naminə xalqı, vətəni satanlar hakimiyyət başında olduğunu da deyib: "Kim məşğul idi müdafiə ilə? Hərbi işdən heç bir

xəbəri olmayan savadsız və xəyanətkar adamlar. Kim idi dövlətin başında? Xalq arasında heç bir hörməti olmayan boşboğaz. Kim gətirdi saldı bizim xalqımızı bu bəlaya? Onlar. O vaxt Heydər Əliyev olsaydı, qoyardım ki, belə vəziyyət yaransın? Ona görə biz bunu bilməliyik. Kəlbəcər əldən gedəndən sonra neylədilər? Vəziyyəti bərpa etmək əvəzinə başladılar öz ordumuza qarşı mübarizəyə. Burada torpaqlar əldən gedir, onlar isə Gəncəni bombalayır. Kəlbəcər, Laçın, Şuşa rayonları işğal olunandan sonra Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında bağlantı yarandı. Onlar isə Gəncəni bombalayırlar. Kim edib onu? Azərbaycan Xalq Cəbhəsi. Bu gün elə orada-burada fırlananlar da bu işdə əli olan cinayətkarlardır. Xalq da buna dözmədi, bunları süpürdü birdəfəlik atdı. Məhz ondan sonra Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə hakimiyyətə gəldi və vəziyyət sabitləşdi. Budur səbəbkarlar, budur tarixi həqiqətlər".

Prezident İlham Əliyev onu da bildirdi ki, torpaqları işğaldan azad etmək üçün böyük səylər göstərilir: "Ancaq Aprel döyüşləri və uğurlu Naxçıvan əməliyyatı göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu istənilən vəzifəni icra edə bilər. Ancaq bradakı satqınlar, xainlər, Azərbaycan millətinin düşmənləri donos yazırdılar. İndikilər də yazırlar".

"Mən bunu dəfələrlə bildirmişəm və bir daha demək istəyirəm ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi ancaq ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapa bilər. Bir daha demək istəyirəm ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi,-deyən dövlət başçısı o qeyd edib.

"Sapı özümüzdən olan balta"lar- erməni sevgisi və erməni lobbisinə xidmət...

Göründüyü kimi, öz xalqına və dövlətinə qarşı düşməncilik mövqeyi sərgiləyən xaricdəki antimill, ünsürlər, eləcə də ölkəmizdəki "beşinci kolon"un məhz indi xüsusi aktivləşməsinin əsasında duran başqa bir səbəb - Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dərin strateji diplomatiyanın,

yaxud hücum diplomatiyasının sa-yesində erməni yalanları ifşa olunması, Valday və Aşqabadda tarixi və siyasi reallıqları qətiyyətlə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdıraraq ermənilərin saxta təbliğatını ifşa etməsi, Münxendə və iyunun 18-də isə Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrini Sammitində isə Nikol Paşinyana növbəti dəfə tarixi, hüquqi, siyasət və diplomatiya dərsləri keçməsi ermənilərdə, ermənipərəst dairələrdə ciddi mənəvi-psixoloji sarsıntının və əndişənin yaranmasına səbəb olub. Və erməni lobbisi ilə yanaşı onlara dəstək olan xaricdə "siyasi mühacir" adı ilə məskunlaşmış vətən satqınları, ölkəmizdəki "beşinci kolon" nümayəndələri, daha doğrusu - "sapı özümüzdən

Real həyatda, söz və fikir yaddaşı-mızda, tarixi hafizəmizin dərinliyindəki hadisələrdə belə xəyanət və satqınlıq ən ağır əməl, cəzası isə çox ağır olan bir hal kimi qəbul edilir. Xəyanətin və satqınlığın ömrü az olduğu kimi, onu həyata keçirənlərin də ifşası hər zaman mütləq xarakter daşıyır. Xüsusilə də, bu xəyanət və satqınlıq dövlətə, xalqa, dövlətçiliyə, insanların rifahı və təhlükəsizliyinə qarşı çevrilsə, bu cür əməllər və onun icraçıları nəinki ifşa olunmalı, hətta vaxtında layiqli ictimai cavabla qarşılaşmalıdır. Elə uzun müddət Azərbaycan dövlətinin çörəyini yemiş, sonra da ölkəsinə və xalqına qarşı düşmənlərlə eyni cəbhədə yer alan, Avropada oturub dövlətimizin

olan balta"lar bu uğurların virus xəstəliyinə düşər olublar.

Erməni lobbisinin "muzdlu ideoloji əsgəri" - Arif Məmmədov

Erməni lobbisinin "muzdlu ideoloji əsgəri" olmağı ilə "qürur" duyan satqın, mənəviyyatsız keçmiş "diplomata" Arif Məmmədov o Arif Məmmədovdur ki, işğalçı ölkədə təşkil olunmuş toplantılarda iştirak edən və Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarına zidd, Ermənistanın isə mənafeyinə uyğun fikirlər səsləndirən satqınların ümumiləşdirilmiş simasıdır.

Siyavuş Novruzov: "Aif Məmmədov xəyanət və satqınlıq nümunəsidir"

YAP İcra katibinin müavini, millət vəkili Siyavuş Novruzov Arif Məmmədovun satqın və xəyaqətkar olduğunu deyib: "Arif Məmmədovla bağlı dediklərimin üstündə dururam. Bu insan xalqına, dövlətinə xəyanət etmiş adamdır. Onun yazdıqları, müraciətləri bizim üçün əhəmiyyət kəsb etmir. İnsanlar onun əsl kimliyini yaxşı tanıdı. O bitmiş bir adamdır".

S.Novruzov onu da eyib ki, Azərbaycan dövlətinin çörəyini yemiş, sonra da ölkəsinə və xalqına qarşı düşmənlərlə eyni cəbhədə yer alan, Avropada oturub dövlətimizin əleyhinə iftiralar atan mənəviyyatsızdır: "Azərbaycan xalqının mentalitetində satqınlıq və xəyanət qəbul olunmayan hadisədir.

əleyhinə iftiralar atan keçmiş səfir Arif Məmmədov da bu mənada istisna təşkil etməməlidir. Kimdir Arif Məmmədov? Bəlkə də bir çoxlarınız onu Azərbaycan dilində normal danışmağı bacarmayan, "neftqayıma" əvəzinə "neftqayıma" deyən, pəltək frazalara gah "Azərbaycan saatı"nda, gah da "Osmanqızı" kanallarında ağına deyil, ağına gələn danışan bir satqındır".

Bir sözlə, bu gün reallığından ibarətdir ki, siyasi riyakarlar hər zaman olub və olacaq. Əsas odur ki, cəmiyyətimiz ayıqdır və belə dönüklərin toruna düşəcək qədər də sadələh deyil. Və bu ünsürlər, eyni zamanda, unudurlar ki, doğru yol tutmaqla, dövlətə, xalqına bağlılıqla ruhunda, zəhmətlə qazanan kiçik məbləğ dövlətini, xalqını satmaqda əldə olunan milyonlardan daha qürurvericidir. Çünki itmiş mənafeviyyəti milyonlar xərclənən belə bərpa etmək mümkün sүzdür. Təəssüf ki, bu deyilənlərdən çox-çox uzaqdırlar. Necə deyirlər, "qozbeli qəbir düzəldər". Ancaq bunları heç qəbir də düzəldə bilməz. Çünki xəmirləri belə yoğrulub.

Bax, budur həqiqət. Ona görə də, Azərbaycan xalqı koronavirus epidemiyasından çıxıqdan sonra dövlətin, millətin maraqlarını heçə sayan bu satqın anti-mill, ünsürlərin şər və böhtanlarını bağışlama-yacaq və sərt ölçü götürmələrini, cəmiyyətdən təcrid olunmalarını tələb edəcək. Və bu haqq-hesab isə çox ağır olacaq.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Ölkə həyatının bütün sahələrində, o cümlədən sənətdə əhəmiyyətli, mütərəqqi rol oynayan ellinizm, nüfuzunun yayılması üçün əlverişli zəmini itirmişdi və Romaya yerini verməli idi. Daha sonra, artıq xristianlığın ilk əsrlərində, memarlıqda yalnız ellinistik və Roma formalarının səslərinə - karnizdəki kapitellərə, dişlərə və modullara, güclü şəkildə yenidən işlənmiş akantlara rast gəlmək olar. Əsrlər boyu çoxlu təhlükəli yolayrıcılarla rastlaşmalarına baxmayaraq erməni memarları öz yollarını tapmışlar.

Akademik S.Canaşia yazır: Biz artıq Tokarskinin "erməni memarlığı üçnefli tağlı kilsə zalına dair bazilikanın emalı zamanı əldə olunan nəticələrlə kifayətlənmir" mövzusunda mülahizələrini yuxarıda qeyd etmişik. Onlar qübbə ilə örtülmüş bir kilsə binasını yaratmaq vəzifəsini parlaq şəkildə həll edirlər".

Daha sonra deyilir: "maraqlıdır ki, daha sonra XII-XIII əsrlərdə kilsə memarlığında günbəz artıq yeddi əsr əvvəl qurulmuşdu, memarlar sonuncu yeniliyi - eyvanı yaradaraq hər şeyi eynilə kənd evinə çevirərək, daşda sütunlara əsaslanan işıq deşiyi ilə olan çadır örtüyünü təkrar etmişlər. Ermənistanında günbəz formalı dini tikililərin inkişafı iki müstəqil istiqamətdə getmişdir...". Ermənistanında isə "başlanğıc növlü qədim günbəz kilsələri isə hələ aşkar edilməmişdir", lakin, şübhəsiz ki, Tokarski əmin edir ki, "erməni memarları bu vəziyyəti, xüsusilə yerli bazilikanı - tam şəkildə nəzərə almış və VII əsrin birinci yarısında bir sıra gözəl günbəzli bazilikaları yaratmışlar" və məhz bu "VII əsrin günbəz formalı bazilikalarında növbəti əsrlərdə Zaqaqaziyanın kilsə memarlığı üçün səciyyəvi olan xaç şəkilli kilsə forması yara-

irəli gedir. Qiymətləndirmələrlə irəliləmədən, Tokarskinin kitabında müvafiq yerləri səbrlə araşdıracağıq.

Kitabın "dırnağı" bütün Cənubi Gürcüstanı öz əhalisi ilə, mədəniyyəti ilə xarici bir dünya kimi təsvir etmək cəhdindən irəli gəlir.

Burada söhbət Çorox çayı hövzəsində və Kür çayının yuxarı hissəsində yerləşən Cənubi gürcü əyalətlərindən gedir. Gürcüstanda quldarlıq dövlətçiliyinin süqutundan əvvəl bu sahələr bilavasitə olaraq Şərqi Gürcüstan və Qərbi Gürcüstan çarlıqlarının hüduqlarına daxil idi. Gürcüstanda feodal

nin məhz bu əraziyə aid olmasına dair heç bir şübhə etmir. Bir halda ki, o, öz mövzusunda X əsrin ikinci yarısındakı "Tao-Klarceti memarlığı" zamanı Oşqda, İşxanda və Tbetdə tikilən gözəl qurğular kimi danışır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu günə qədər qorunub saxlanılan Tbet abidəsi Tao-Klarcetinin ən şimal bölgələrindən biri olan Şavşeti ərazisində yerləşir. Başqa bir halda Tokarskinin qeydində bu torpaqlar "Çorox çayı ərazisindəki vilayətlər" adlandırılır, əksər hallarda isə onlar kitabda Tao-Klarceti adını əvəz edən Tayk (Tao adının erməni forması) adlandırılır. Bəs

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Ermənilərin mızdu yazarlarının saxtakarlıqları

dılır"...

"Əvvəllər Bizans abidələri kimi yaradılmış erməni abidələri, inandırıcı şəkildə bu növün bazilikanın əsasında inkişaf etdiyini göstərir". Nəhayət, Tokarski bəyan edir ki, VII əsrin birinci yarısına qədər "erməni memarlarının bütün sonrakı nəsillərinin yaradıcılığında bir çox dəyişikliklərə baxmayaraq, tam olaraq yaranmış erməni klassikasından danışmaq artıq mümkündür".

Beləliklə də, bütün əsas memarlıq formaları yerindəcə əmələ gəlmiş, buradan isə başqa ölkələrə yayılmışdır. Ovçuları məsələnin bu cür qoyuluşuna dair hüquqlarından məhrum etməyə ehtiyac yoxdur. Oxucunun tələbləri təvazökar- dır. O, yalnız faktları və sübutları tələb edir. Bəs bu məsələ ilə əlaqədar olaraq Tokarskinin faktları və sübutları nələrdən ibarətdir?

Tokarskinin ən parlaq elmi metodologiyası və ictimai münasibətləri onun erməni memarlığının gürcü xalqının memarlığına, ermənilərin əsrlərdən bəri yaşamış qonşusuna olan münasibətindən bəhs edir. Burada, əlbəttə ki, heç bir mədəni mübadilə yoxdur, burada müəllif, hətta yuxarıda da qeyd edilən birtərəfli təsirin təsdiqi edilmiş ilə kifayətlənmir - o, daha da

"Əvvəllər Bizans abidələri kimi yaradılmış erməni abidələri, inandırıcı şəkildə bu növün bazilikanın əsasında inkişaf etdiyini göstərir". Nəhayət, Tokarski bəyan edir ki, VII əsrin birinci yarısına qədər "erməni memarlarının bütün sonrakı nəsillərinin yaradıcılığında bir çox dəyişikliklərə baxmayaraq, tam olaraq yaranmış erməni klassikasından danışmaq artıq mümkündür" Beləliklə də, bütün əsas memarlıq formaları yerindəcə əmələ gəlmiş, buradan isə başqa ölkələrə yayılmışdır. Ovçuları məsələnin bu cür qoyuluşuna dair hüquqlarından məhrum etməyə ehtiyac yoxdur. Oxucunun tələbləri təvazökar- dır

münasibətlərinin yarandığı dövrdə onlar adətən Gürcüstanın aparıcı olan Tao və Klarceti sahələrinin Tao-Klarceti (IX-X əsrlər) adlandırıldığı ən əhəmiyyətli feodal quruluşlarından birinə daxil idi. Bu əyalətlərdən başqa, digər bölgələr də Tao-Klarceti çarlığına daxil olmuş və onun həyatında görkəmli rol oynamışlar: Adçara (Acaristan), Şavşeti, Samtsxe, Cavaxeti, Artaani (Ərdahan; o vaxt bu - sonralar onun mərkəzi olmuş və şəhərdən yox vilayətdən belə bir ad almışdı), Kola, Speri və s. Tokarski məsələ-

bu diyar haqqında nə qeyd olunur?

Ərazi. Bu "Çorox çayı hövzəsindəki Qərbi erməni vilayətləri" vaxtilə erəb istilası zamanı məşhur knyaz ailələrinin, Baqratidlərin olduğu yer idi; X əsrin ikinci yarısında isə ağıllı və enerjili tayk olan David Kuropalatin hakimiyyətinin altında keçmişdi ki, bu da həmin ərazilərin "əzəli erməni torpaqları" olduğunu göstərir ("belə bir üsul, 10-cu əsrin ikinci yarısındakı Tao-Klarceti memarlığında, Oşq, İşxan və Tbetdə gözəl quruluşların inşa edildiyi zamanlarda da müşahidə

olunur...).

Baqratid Ermənistanının bu əzəli erməni torpaqları ilə əlaqələri hamıya məlumdur. "Çorox hövzəsində yerləşən Ermənistanın qərb rayonları", "İşxandan, Taykın xalkidonit vilayətinin qədim erməni kəndindən", "Taykın xalkidonit erməni vilayətindən olan Nerses" - Bəs bu qətiyyətli bəyanat nəyə əsaslanır? Heç nəyə. Tokarskinin nə faktları, nə də ki, mülahizələri onun tezisinin xeyrinə deyildir. Amma istənilən halda, hətta az obyektiv olsa belə, o, bu sahələrin ərazi mənsubiyyəti məsələsini ay-

dınlaşdırma bilirdi. Əgər o, gürcü xəbərlərindən istifadə etmək istəmişə, yunan-roma mənbələrindən istifadə etmək imkanına malik idi və bu baxımdan erməni məlumatlarına az diqqət yetirməli idi.

Ən nüfuzlu tarixi mənbələrin ifadələrinə əsaslanaraq, bu ərazinin əsl, elmi nöqtəyi-nəzərdən tarixini bərpa etmək heç də çətin deyildir. Artıq e.ə. VI-V əsrlərdən etibarən Xald dövlətinin cənubuna, Mesopotamiya yurduna daxil olan erməni tayfaları yalnız e. ə. 189 - cu ildən sonra Dərçan və Karin kimi rayonları işğal etmişlər. Ərzurum bölgəsi (Strabon). Bundan sonra Gürcüstanla Ermənistanın arasındakı sərhəd xətti Arazdan (Apollodor) keçir. E.ə. I əsrin 70-ci illərində II Tiqranın dövründə Ermənistanın sərhədləri daha da genişlənir. Bu anda isə Speri əyalətinin işğal olunduğunu hesab edək (Strabon - Sispirtida). Tao da Gürcüstanın daixilində qalmıq davam edirdi: erməni vilayətlərini ətraflı şəkildə sadalamasına baxmayaraq, Strabon (e.ə. I əsrin əvvəlləri) onların arasındakı heç bir yerdə Taonun adını çəkmir.

Vahid Ömərov,
Fələfə üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

3 iyul

Son səhifə

SƏS

Sane "Bavariya"da tibbi müayinədən keçdi

“Mançester Siti”nin futbolçusu Leroy Sane “Bavariya”ya keçməyə yaxındır. Qol.az Almaniya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, 24 yaşlı yarımmüdafiəçi Münhenə gedib.

O, “Bavariya”da artıq tibbi müayinənin ilk hissəsindən uğurla keçib. Sane bu gün tibbi müayinənin ikinci hissəsindən keçəcək. Alman oyunçunun Bundesliqa təmsilçisi ilə 5 illik müqavilə imzalayacağı gözlənilir. “Bavariya”nın onun üçün “Mançester Siti”yə bonuslar da daxil olmaqla 60 milyon avro ödəyəcəyi bildirilir.

“Qrizmann Messinin üzünə yumruqla vurmaldır”

“B arselona”nın sabiq oyunçusu Kristof Durri komandanın futbolçusu Antuan Qrizmann haqda danışib. Qol.az xəbər verir ki, o, “RMC” radiosuna açıqlamasında komandaya uyğunlaşa bilməyən fransalı oyunçuya kapitan Lionel Messidən qorxmağa tövsiyə edib: “Qrizmann kimdən qorxur? 1 metr 50 sm boyunda, ya da yarım autizm olan bir uşaqdan? Qrizmann kişi olduğunu göstərməlidir. Bir problem varsa, Mes-

si-nin üzünə yumruqla vurmaldır. Sözü düz, bu il onunla Messi arasında problemlərin olduğu ildir”. Qeyd edək ki, Qrizmannla Messi arasında anlaşılmazlıqların olduğu bildirilir.

Onkoloji xəstəliklərlə “vuruşan” ərzaqlar hansılardır?

Li özünün “xərçəngə qarşı pəhriz”ini “Eat to Beat Disease: The New Science of How Your Body Can Heal Itself” (“Xəstəliyə qalib gəlməkdən ötrü yeyin: sizin bədəninizin özünü necə sağaltması barədə yeni elm”) adlı kitabında təqdim edib.

Müəllif əsasən tərkibində faydalı minerallar, o cümlədən orqanizmdə mutasiya prosesini dayandıran likopinin olduğu pomidoru; həmçinin xeyli faydalı xüsusiyyətlərə malik olan turş kələmi; soyanı, giləmeyvələri və yaşıl çayı əsas tərəvəz hesab edir.

Li öz pəhrizində yorqurta və kimçiyə - Koreya ədviyyatları qatılmış, əsasən Pekin kələmindən hazırlanan Ko-

reya yeməyinə xüsusi yer ayırır.

Bundan başqa, Li düzgün qidalanmada qoz-fındığın, giləmeyvənin və kartofun əsas rolundan yazır. O, həmçinin öz kitabında almaya, xüsusən alma sidrinə (alma şərbəti) böyük yer ayırır.

O, kitabında bu və ya digər ərzaqdan nə üçün istifadə olunmasını başa salır, həmçinin daha çox tərəvəz qəbulunun zəruriliyindən bəhs edir.

“Bizim genetik taleyimiz doğulmaq faktı ilə qabaqcadan müəyyən edilməyib. Genom özü dəyişməz olaraq qalmaqdadır, lakin müəyyən genlər ətraf amillərin təsiri altında dəyişmək qabiliyyətini saxlamaqdadır. Yeni hər şey sənə nə yediyindən, hansı havanı udmağından asılıdır...”, - deyir Li yazır.

Dünyada hazırlanmaqda olan koronavirus vaksinlərinin sayı açıqlanıb

Hazırda dünyada koronavirusa qarşı 141 vaksinin hazırlanması davam edir. SİA-nın məlumatına görə, bunu Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) baş direktoru Tedros Adhanom Gebreyesus deyib.

O bildirib ki, bezi preparatların tam hazır olmasına bir neçə ay qalır. ÜST rəhbəri qeyd edib ki bu vaksinlərin tam müdafiə etməsinin təminatı olmasa da, təşkilat vaksinlərə ümid bəsləyir. Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Böyük Britaniya və İsveçin “AstraZeneca” birgə şirkəti və ABŞ-ın “Moderna” şirkətinin vaksin hazırlığının sürətlə getdiyini bildirmişdi. Bu şirkətlərin məhsulunun yaxın zamanlarda sınaqların ikinci və üçüncü mərhələlərinə keçidi gözlənilir.

“Survivor 2020”nin iştirakçısı Selena Qomezin rekordunu qırdı

Türkiyədə populyar olan “Survivor 2020” yarışmasının iddialı üzvlərindən Barış Murat Yağcının yarışdan əvvəlki paylaşımı bütün dünyada məşhur müğənni və aktrisa Selena Qomezin rekordunu yeniləyib.

“HaberGlobal” məlumat verir ki, yarışda çox sayda pərəstişkar qazanan Yağcı “Instagram” hesabında etdiyi paylaşımı ilə ən çox rəy toplayan şəxs olub. Onun paylaşımına 10 milyona yaxın rəy yazılıb. O, bundan əvvəl səkkiz dəfə ard-arda SMS birinciliyinə görə “Survivor”da bir ilke imza atmışdı.

Avtomobil velosipedçini vurub öldürdü

Xəzər rayonunun Türkan qəsəbəsi ərazisində “Renault” markalı avtomobilə velosipedçi vurulub. Daxili İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, iyulun 1-də saat 20 radələrində Xəzər rayonunun Türkan qəsəbəsi ərazisində Bakı şəhər sakini A.Qaraxanov idarə etdiyi “Renault” markalı avtomobilə yolu keçən velosipedçi, paytaxt sakini Elvin Heybətovu vurmuş və o, aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində ölüb. Xəzər RPI tərəfindən araşdırma aparılır.

Məşhur aktyor sevgilisini döydü

Aktyor Ozan Güven bir müddətdir sevgili olduğu Deniz Bulutsuza zorakılıq tətbiq edib. Türkiyə mətbuatı xəbər verir ki, aktyorun zorakılıq etdiyinə dair arayış alan Deniz məhkəməyə müraciət etməyə hazırlaşır. İddia olunur ki, 45 yaşlı kino ulduzu ötən həftə özündən 17 yaş kiçik sevgilisiylə mübahisə edib.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın
mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Səs”in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600